

IZDAJA IN TISK
CZP «LJUDSKA PRAVICA»
DIREKTOR BENO ZUPANČIČ
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
GLAVNI UREDNIK
IN DIREKTOR LISTA
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1944 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHAJA-
LA KOT 14-DNEVNIK IN TED-
NIK - OD OSVOBODITVE DO
1. JULIJA 1951 KOT DNEVNIK,
NATO PA KOT TEDNIK -
OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA V
REDAKCIJSKI POVEZANOSTI
Z «BORBO»

«GALEB» NA POTI V INDONEZIJU V MANARSKEM PRELIVU

Pozdrav in častno spremstvo indijskih rušilcev

Na «Galebu», 16. dec. (Tanjug). Predsednika republike Tita, ki potuje z ladjo «Galeb» na uradni obisk v Indonezijo, so davi ob osmih po lokalnem času, 150 milj južno od indijske luke Kotine, pozdravili indijski rušilci «Radžput», «Randžit» in «Ran». Vojne ladje prijateljske Indije so v častni koloni plule mimo

«Galeba» in z rušilca «Radžput» so izstrelili v pozdrav 21 topovskih strelcev. Predsednik Tita je bil tedaj na poveljniškem mostu in je odzdravljaj indijskim mornarjem. Nato so se indijski rušilci razporedili pred naše ladje kot častno spremstvo «Galeba», ki ga bodo spremljali ves dan, dokler se ne bo eskadra nočjo približala Colombu, glavnemu mestu Cejlona.

Včeraj so naše ladje plule po mirnem morju in v lepem vremenu mimo koralnega otoka Minikoj, okrog 400 km oddaljenega od indijskega kopna. Otok je naseljen in živi na njem okrog 3000 ljudi, v glavnem ribičev. To je bilo prvo kopno, mimo katerega je plula naša eskadra, odkar je pred štirimi dnevi zaplula v Indijski ocean.

Zahvala Marije Damjanove

Beograd, 16. dec. (Tanjug). — Predsednik republike Tita je prejel od Marije Damjanove, sooproge umrlega predsednika prezidija Narodnega sobranja LR Bolgarije Georgija Damjanova, brzojavko, v kateri se mu je zahvalila za sožalje ob smrti sooproga.

OB ZAKLJUČKU ZASEDANJA GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Uveljavljanje miroljubja

kljub sporom, ki izvirajo iz blokvske razdelitve sveta

Dobri voje Vidić o sadovih prizadevanj naše in drugih izvenblokovskih dežel v OZN

New York, 16. dec. (Tanjug). Dopisniki Tanjuga, Borbe, Politike in Radiofuzije so govorili z veleposlanikom Dobrivojem Vidićem, našim stalnim delegatom v OZN, o sadovih pravkar zaključenega zasedanja Generalne skupščine in o delu naše delegacije na njem.

Na dnevnem redu Generalne skupščine, je veleposlanik dejal, je bilo razen generalne debate, ki je zmerom zelo važna, saj pridejo na njej do izraza gledišča vlad o najvažnejših vprašanjih, 73 vprašanj. Najvažnejša so bila s področja razorožitve, o Cipru, o Alžiriji, gospodarska vprašanja, zlasti s področja raz-

voja nerazvitih dežel, kakor tudi vprašanja, ki so se nanašala na kolonialne dežele.

Na vprašanje, kako sodi o razpravi o razorožitvi, je Vidić dejal:

— Čeprav se skupščini ni posrečilo izglasovati ustrezno priporočilo o opustitvi jedrskih poskusov, so debata v političnem odboru in konstruktivni napori mnogih delegacij ter splošna težnja, da bi čimprej dosegli sporazum, zelo važni. Prvikrat so zdaj obravnavali to vprašanje kot najvažnejše in ločeno od ostalih razorožitvenih vprašanj, kar je bilo izraz splošne zaskrbljenosti spričo nevarnosti teh poskusov za človeštvo, pa tudi spričo njihovega vpliva na nadaljnje tkojmanje v oboroževanju.

— V bistvu je zasedanje izpričalo popolno dozorelost problema ter da za sklenitev ustreznega sporazuma ni ovir.

— Naša delegacija se je aktivno zavzemala tako za opustitev poskusov kakor tudi za praktično zblizanje gledišč držav, ki imajo jedrsko orožje. Slej ko prej trdno verujemo v nujnost sporazuma.

Pomemben uspeh je bila ustanovitev komisije za razorožitev ob sodelovanju vseh članov OZN. Spričo kompromisnega značaja tega sklepa Generalne skupščine bo zdaj glavno, da predvsem veslele izpričajo duha sodelovanja v delu komisije.

— Miroljubna uporaba vesolja je dobila pomembno mesto v letošnjem delu OZN. Debata je pokazala izredni pomen ureditve tega vprašanja. Obravnavanje tega vprašanja v duhu hladne vojne je preprečilo sporazum v pripravljalnem odboru, ki bi začel proučevati to vprašanje. Večina delegacij v skupščini pa je prepričana, da bi lahko dosegli zadovoljiv sporazum.

— Sedanjti zelo napeti stiki med vojaškimi bloki, strateški razlogi in elementi ugleda negativno vplivajo na obravnavanje razorožitve. Vendar je moč reči, da je tudi to vprašanje nekoliko napredovalo.

Na vprašanje o naših prizadevanjih v obravnavanju samoodločbe in neodvisnosti narodov je Vidić dejal:

— Podprli smo mnenje ciprskega in alžirskega vprašanja v duhu ustanovne listine OZN. Značilno je, da skupščina v čedalje večji meri podpira zahteve narodov po neodvisnosti in da so kolonialne države pod čedalje močnejšim pritiskom svetovne javnosti. Močno je bilo poudarjeno dejstvo, da večina članic OZN zahteva pravilno ureditev kolonialnih vprašanj in da pri tem opozarja na nujno potrebo, da se kolonialne države sprijaznijo s sodobnim razvojem. Večina članic OZN je poudarila nevarnosti, ki bi grozile miru, če bi ravnali nasprotno.

— Letos je bila sprejeta v OZN Gvineja, za leto 1960 je v načrtu priznanje neodvisnosti Toga, obeh Kamerunov ter Somalije, verjetno pa tudi zahodne Samoe. Aktivno smo podpirali upravičene zahteve neodvisnih narodov in skupaj z nekaterimi drugimi delegacijami smo bili nosilci cele vrste pobud.

Na vprašanje o najvažnejših gospodarskih problemih na zasedanju je odgovoril:

— Skupščina je brez opozicije sprejela resolucijo, s katero spodbuja ustanovitev posebnega sklada OZN (SUNFED), pa tudi povečanje njegovih sredstev. To resolucijo je skupaj z nekaterimi drugimi deželami predložila naša delegacija, naša dežela pa je bila izvoljena tudi v upravni odbor sklada. Zasedanje je potrdilo zanimanje mnogih, zlasti nerazvitih dežel za ta sklad.

O razpravi o miroljubni koeksistenci je Vidić dejal:

— Skupščina je dokaj na široko razpravljala o načelnih in praktičnih straneh koeksistence med državami z različnim družbenim redom. V pogojih ostre hladne vojne pomenita debata in v tej zvezi soglasno izglasovana resolucija prispevek k boljšemu medsebojnemu razumevanju. Nikoli ne smemo pozabiti, da je politika aktivne koeksistence predvsem praksa, da je treba sedanjo nevarno razdelitev sveta na bloke premagovati z vztrajnim, doslednim in vsestranskim razvijanjem gospodarskega, kulturnega in političnega sodelovanja.

— Vzlic sporom v smislu hladne vojne je zasedanje vendarle našlo koristne izhode za celo vrsto važnejših vprašanj. Značilno je, da je zavest, da je nujno treba iskati ureditve za glavna še neurejena vprašanja s sporazumevanjem, prišla v večji meri do izraza v večji dejavnosti delegacij novih dežel, ne vezanih na bloke.

— OZN vzlic nekaterim nasprotujočim si težnjam krepi svojo vlogo in čedalje uspešneje vpliva na urejanje mednarodnih razmer, na zboljšanje splošnih pogojev za mir in mednarodno sodelovanje.

OB POTOVANJU NAŠEGA PREDSEDNIKA TITA

Razlogi prijateljstva

med našo deželo in izvenblokovskimi deželami v Aziji in Afriki

Beograd, 16. dec. (Tanjug). — V članku, ki je bil v zvezi z obiskom predsednika Tita v deželah Azije in Afrike objavljen v današnji številki «Medjunarodna politika» ugotavlja pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Bogdan Crnobrnja, da je prišlo v zadnjih 10 do 15 letih do največjega nastopa milijonskih množic Azije in Afrike, kar jih pomeni zgodovina, do njihove in doslej najodločnejše zahteve po svobodi in neodvisnosti. Začel se je proces, ki bo čedalje bolj vplival na svetovno dogajanje in zgodovino. Glavni družbeni smisel teh sprememb je težnja po napredku. V tem smislu pomenuje te spremembe svojevrstno napredno revolucijo.

Čalo. V bližnjem obdobju je pričakovati nadaljnjo utrditev gospodarskih vezi ter poglobitev znanstvenih in tehničnega sodelovanja.

Crnobrnja nadalje ugotavlja, da Jugoslavija in te dežele nastopajo tudi v OZN skupno malone v vseh akcijah, kjer gre za ublažitev mednarodne napetosti. In spričo vsega tega zaključuje, da ni naključje, da želi večina novih dežel v Aziji in Afriki ostati zunanji blokov. Takšno mednarodno stališče najbolje ustreza njihovim koristim. Jugoslavija to razume. Na drugi strani pa tudi te dežele

razumejo naše stališče, in to je glavni del odgovora na vprašanje, zakaj se prijateljstvo med nami in njimi utrjuje.

Čestitka poljskim komunistom

Beograd, 16. dec. (Tanjug). CK ZKJ je poslal CK Poljske združene delavske partije naslednjo brzojavko:

Ob proslavi 40-letnice Komunistične partije Poljske Vam pošilja Centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije tople pozdrave in prisrčne želje za nadaljnje uspehe poljskih komunistov in naroda v ustvarjanju velikih idej socializma, za katere ste se v minulih štirih desetletjih borili. Vaša partija in narod bratske Poljske, za uspešno izgradnjo socializma v vaši deželi, za nadaljnje uspehe v boju za mir po vsem svetu. — Za CK ZKJ Aleksander Ranković.

Ameriški veleposlanik pri Aleksandru Rankoviću

Beograd, 16. dec. (Tanjug). — Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković je danes dopoldne sprejel ameriškega veleposlanika Rankina.

Ob prihodu poljske gospodarske delegacije v Beograd: Mijalko Todorović pozdravlja podpredsednika poljske vlade Petra Jaroszewicza

S SEJE ODBORA ZA GOSPODARSTVO REPUBLIŠKEGA ZBORA

NE NOVO ZAPOSLOVANJE MARVEČ MODERNIZACIJA PROIZVODNJE

Odbor je z nekaterimi spremembami in dopolnitvami soglasno sprejel predlog družbenega plana

Ljubljana, 16. dec. Danes je odbor za gospodarstvo Republiškega zbora nadaljeval obravnavanje družbenega plana LR Slovenije za leto 1959 in ga z nekaterimi spremembami in dopolnitvami soglasno sprejel. Odbor je sklenil predložiti izvršnemu svetu več priporočil glede uresničevanja plana.

Na današnji seji je odbor obravnaval najprej poglavje o gozdarstvu. Nekateri člani so se zanimali, kako je s pogozdovanjem v topoli. Rečeno je bilo, da se bo pogozdovanje intenzivno nadaljevalo na področjih v Pomurju in v koprskem okraju. Člani odbora so dalje sklenili priporočiti izvršnemu svetu, naj pospeši razmejitve gozdnih in pašnih površin.

Pri naslednjem poglavju, ki govori o razvoju gradbeništva v naslednjem letu, so se ljudski poslanci zlasti zanimali, kako bo s predvidenim zmanjšanjem delovne sile v gradbeništvu, ker planiramo, da bomo gradili precej objektov za družbeni standard. Ob tem se je oglasilo več članov odbora. Ugotovili so, da se je sicer treba v skladu s težnjami perspektivnega plana izogibati zaposlovanju nove delovne sile, da pa je treba prav z organiziranjem specializiranih obratov v gradbeništvu racionalizirati in poceniti gradnjo.

Pri investicijah za promet so poslanci omenili kritično stanje v Kopru glede avtobusne postaje, kjer imajo v sezoni do 270 rednih avtobusnih zvez in okrog 12.000 potnikov dnevno. Te zahteve ljudski odbor sam ne bi mogel urediti, v republiškem skladu pa ni sredstev za to. Poslanci so dalje govorili o

je pomagati s priložnostnimi zaposlitvami. Za razvoj turizma bodo formirani posebni skladi, tudi sredstva, ki bodo na razpolago, bodo precejšnja.

Odbor je potem sklepal še o nadaljnjih poglavjih predlozene-

ga družbenega plana in jih sprejel brez pripomb. Glasovali so še o predlogu plana v celoti in ga sprejeli s pripombami in spremembami, ki so jih sprejeli med obravnavo o posameznih poglavjih. M. St.

Predlog družbenega plana sprejet tudi v odboru Zbora proizvajalcev

Poslanci so v razpravi o razvoju posameznih gospodarskih panog opozarjali na razne probleme v našem gospodarstvu, ki jih bo treba čimprej urediti

Ljubljana, 16. decembra. — Danes je odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev končal razpravo o predlogu družbenega plana za razvoj gospodarstva LR Slovenije v letu 1959 in ga v celoti sprejel skupno s pripombami, vsklajanimi s pripombami odbora za gospodarstvo Republiškega zbora. Ko so poslanci razpravljali o razvoju posameznih panog našega gospodarstva, so posebno temeljito obravnavali kmetijstvo, gozdarstvo, gradbeništvo, promet in obrt.

Za kmetijstvo so ugotovili, da je letošnji plan uspešno izpolnilo, zlasti v proizvodnji sadja in vina. Razpravljali pa so tudi o problemu servisnih delavnic pri kmetijskih združenjih, ki jim močno primanjkuje kadra za popravilne stroje in ravnanje z njimi. Zaradi velikih težav pri nabavi nadomestnih strojnih delov so predlagali, da bi bilo za nadomestne dele za kmetijske stroje treba ustanoviti konsignacijsko skladišče.

Struktura gradbeništva se bo v letu 1959 preusmerila pred-

vsem v korist družbenega standarda. Gradili bomo zlasti stanovanja in za pospešitev teh gradenj so poudarili potrebo po hitrejši industrializaciji gradbenih del, kakor tudi ustanovitvi novih obratov za obrtna dela. Glede malih gradbenih podjetij, ki se vse prerada lotevajo novih gradenj, toda primitivno brez potrebne mehanizacije, so menili, da bi se ta podjetja morala bolj zavedati svoje osnovne naloge, to je preiti bi morala od novogradenj na vzdrževalna dela na stanovanjskih zgradbah. Spričo te-

ga, da je v gradbeništvu zelo košljiv problem rezervnih delov (nabava traja tudi po 8 do 10 mesecev in često ne ustreza potrebam) so predlagali, da bi bilo treba poenostaviti uvoz rezervnih delov za gradbeništvo. Pri nabavi opeke, ki je bo zaradi pomanjkanja potrebnih operskih kapacitet in rekonstrukcije operskih primanjkovalo tudi v prihodnjem letu, pa naj bi gradbeno podjetja organizirala dolgoročen način nabave opeke.

V trgovini, ki je pomemben činitelj za izboljšanje življenjskega standarda, bo treba okrepiti organe družbenega upravljanja — potrošniške svete, ki sedaj v večini primerov le životarije. Pri razpravi o obrti pa so med drugim poudarili potrebo za hitrejšim razvojem oziroma ustanavljanjem uslužnostnih obratov obrti.

Mikojan v Varšavi

Varšava, 16. dec. (Tanjug). — Anastas Mikojan je danes dopoldne prispeval v Varšavo. Mikojan vodi delegacijo KPSZ, ki je prišla na proslavo 40-letnice Komunistične partije Poljske.

VREMENSKA NAPOVED

Za sredo, dne 17. decembra
V severovzhodni Sloveniji pretežno oblačno, v ostalih krajih Slovenije vmes nekaj padavin. Temperatura ponoči med 0 in 5, najvišja dnevna pokaži s stopinj Celzija.

S SEJE PREDSEDSTVA GLAVNE ZADRUŽNE ZVEZE JUGOSLAVIJE

Družbena investicijska sredstva za kooperacijo na vasi v sadjarstvu in živinoreji

V kooperaciji kmetijskih zadrug in kmetov pri urejanju sadovnjakov in vinogradov ter v živinoreji zagotoviti zadrugam vodenje proizvodnega procesa in nastajanje novih družbenih odnosov

Beograd, 16. dec. (Tanjug). Predsedstvo Glavne zadrugne zveze Jugoslavije je na današnji seji sklenilo, da bo treba v nadaljnjem razvoju kooperacije v živinoreji ter urejanju sadovnjakov in vinogradov za zdaj kreditirati z družbenimi investicijskimi sredstvi tiste oblike sodelovanja med kmetijskimi zadrugami in individualnimi proizvajalci, ki zagotavljajo zadrugam, da v celoti vodijo ves proces proizvodnje in bistveno vplivajo na nastajanje novih družbenih odnosov na vasi.

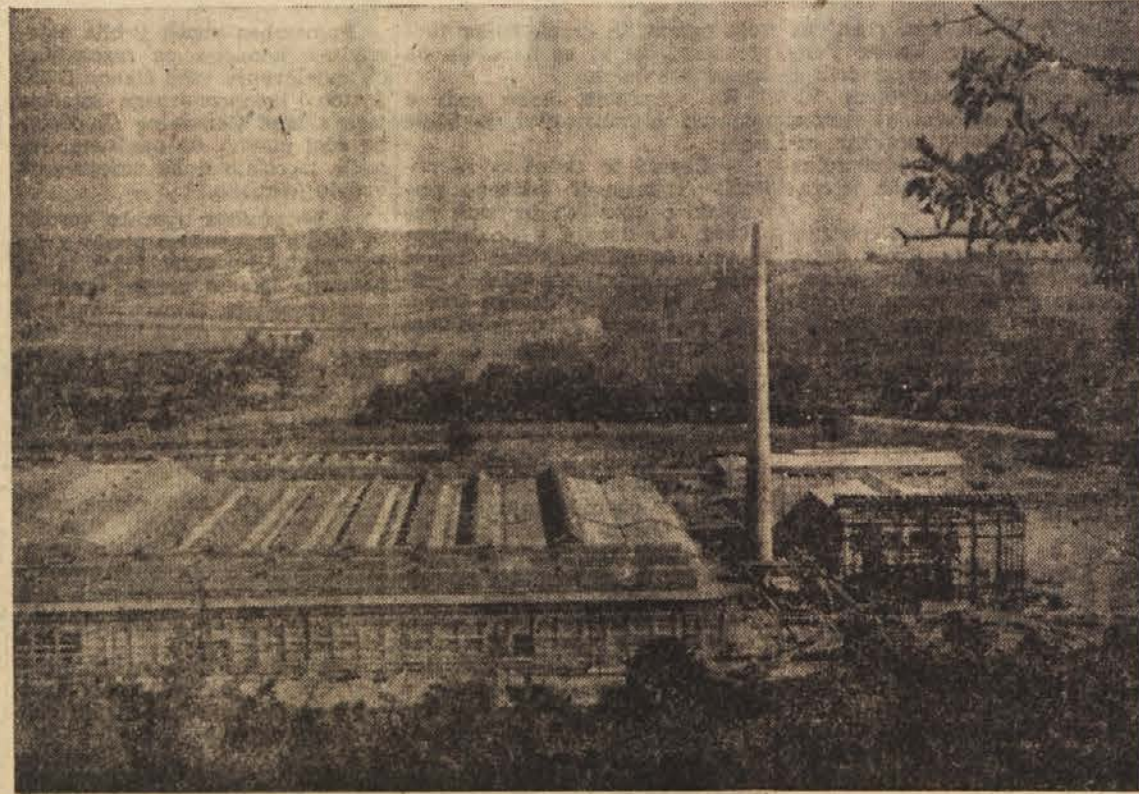
Predsedstvo je proučevalo dosedanje izkušnje v razvoju kooperacije ter urejanja sadovnjakov in vinogradov ter ugotovilo, da posamezne kmetijske zadruge pri snovanju novih odnosov ne upoštevajo dovolj gospodarske rentabilnosti in svojega računa. Zato pride do pretakanja družbenih sredstev na privatno posest. Zasebni kmetje so dostikrat izpričali brezbriznost do kooperacije v živinoreji, brž ko so dobili plemensko živino. Na drugi strani pa je bilo tudi tri trajnejši in nepretgnani kooperaciji v živinoreji videti, da so uspehi manjši, če kmetijske zadruge niso mogle gospodarsko dovolj zagotoviti zdravstvene zaščite in uveljavljanja drugih ukrepov za sodobno živinorejo.

Zadnje čase so se pojavile v Vojvodini nove oblike kooperacije med kmetijskimi zadrugami in kmeti v živinoreji, ki jim je predsedstvo posvetilo posebno pozornost in ki jih je treba po njegovem mnenju podpirati in nadalje razvijati. Tesno sodelovanje s kmeti lahko navežejo samo gospodarsko močne zadruge, ki imajo na razpolago mlino ter organizirano strokovno in zdravstveno službo. Predsedstvo je sklenilo, da je treba takšne in druge oblike kooperacije, ki zagotavljajo sodobno proizvodnjo in nastajanje novih družbenih odno-

sov, predvsem skupno kreditirati z investicijskimi sredstvi.

Positivno je predsedstvo ocenilo tudi prizadevanje kmetijskih

zadrug, da navezujejo razne nižje oblike sodelovanja s kmeti. Sklenilo je tudi, da bo v tem smislu predlagalo instrumente kreditiranja, da bi družbena investicijska sredstva za ureditev novih sadovnjakov in vinogradov, na individualnih posestvih investirali samo prek tistih oblik kooperacije, v katerih si lahko zadruge zagotove delež v razdelitvi dobička skladno z vloženi sredstvi.

Tovarna kablov »Moša Pijade« v Svetozarevu je včeraj izpolnila proizvodni načrt za leto 1958. V tovarni so izdelali letos 104.460 ton izdelkov in dosegli 32.124.000.000 din dohodkov, kar je 17% več kakor lani. Tovarna je krila vse domače potrebe po kablilih, razen tega pa jih je izvažala v nad dvajset dežel, med njimi v Indijo, Pakistan, Švedsko, Egipt, Egipt, DE Nemčijo, Poljsko, ZSSR itd.

Cepljenje z BCG zajelo že 11,5 milijona ljudi

Beograd, 16. dec. (Tanjug). — Na današnjem sestanku Zvezne komisije za tuberkulozo so poročali, da je bilo od leta 1949, ko se je začela široka akcija cepljenja z BCG, s tuberkulinozom testiranih kakih 11,5 milijona ljudi, od teh nad 4,5 milijona cepljenih.

Nova ladja za Švedsko

Split, 16. dec. (Tanjug). Ladjedelnica »Split« je izročila danes švedski tvrdki »Ceres Stockholm« novo 12.800-tonsko ladjo »Carina«. Ladja je opremljena z najsoodobnejšimi navigacijskimi sredstvi in prilagojena za prevoz več vrst blaga. Zato so njene motorne naprave in naprave na palubi z dimnikom vred nameščene namesto v sredini na krmu.

Ta desetletna akcija je rodila ugodne sadove zlasti na področjih, kjer so jo v celoti uveljavili. Število obolenj za milijarno tuberkulozo, meningitisom in drugimi nevarnimi tuberkuloznimi boleznimi je znatno padlo. Ugotovili so, da so bili s to akcijo zajeti ljudje med zaščitenim učinkom cepiva odporni proti tuberkuloznim bacilom.

Komisija meni, da bi moralo cepljenje z BCG ostati ena najvažnejših akcij v boju proti tuberkulozi. Zato bi bilo treba za interesirati vse zdravstvene ustanove, otroške dispanzerje, domače ljudske zdravja, šolske poliklinike in profiltuberkulozne dispanzerje za popolno izvedbo tega cepljenja. Izredno važno je, da se vključijo v to akcijo poročnišnice, da bi takoj po rojstvu preprečili tuberkulozna obolenja, ki so med otroki zelo pogostna.

Kulturno sodelovanje z Belgijo

Bruselj, 16. dec. (Tanjug). — Mešana jugoslovansko-belgijska komisija za kulturno sodelovanje je zaključila delo v Bruslju s podpisom protokola, s katerim je določen program kulturnega sodelovanja med obema deželama v prihodnjem letu.

Glavni elementi novega načrta o kulturnem sodelovanju so izmenjava univerzitetnih profesorjev, prosvetnih delavcev in študentov ter medsebojno priranje razstav belgijske oziroma jugoslovanske upodabljajoče umetnosti in gostovanja glasbe-

nih umetnikov. Načrt predvideva širšo izmenjavo dokumentarnih in drugih kratkih filmov ter objavljanje zbirke jugoslovanske proze in poezije za belgijsko javnost in belgijskih zbirke v Jugoslaviji.

Nagrade za najboljša dela za otroke

Beograd, 16. dec. (Tanjug). — Komisija za otroški tisk in literaturo Zveze društev za skrb za otroke in mladino Jugoslavije je sklenila v prihodnjem letu nagra-

diti pisatelje, ki bodo napisali najboljša dela s področja literature za otroke. Sklenila je sklicati posvetovanje o dramskem delu za otroke, o delu gledališč za najmlajše in o glasbeni vzgoji otrok. V pripravi na to posvetovanje bodo sodelovali gledališki in glasbeni strokovnjaki ter pedagogi.

Jugoslovanska kmetijska banka

Beograd, 16. dec. (Tanjug). — Upravni odbor Jugoslovanske kmetijske banke je na včerajšnji prvi seji konstituiral predsedstvo. Na seji so sklenili ustanoviti za zdaj podružnice v vseh republikah mestih in v Novem Sadu.

Pogoste poplave onemogočajo smotrno izkoriščanje zemlje

Potrošnja električne energije narašča hitreje kot njena proizvodnja

Najbolj v zadnjem času narašča potrošnja električne energije v gospodinjstvih — Kako doseči varčevanje s tokom

Beograd, 16. dec. (Tanjug). V 11 mesecih letošnjega leta je znašala proizvodnja vseh naših elektrarn nad 6,5 milijarde kWh. Ta povečana proizvodnja pa ne zadovoljuje potreb potrošnje, ki zadnja leta naglo naraščajo. Zato je upravni odbor Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva priporočil ukrepe za varčevanje z električno energijo v skladu z načeli družbenega plana in težnjami po nadaljnjem naraščanju življenjskega standarda.

Zdaj sestavljajo v Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva energetska bilanca in proučujejo načrt potrošnje, ki bo po mnenju strokovnjakov tudi prihodnje leto naraščala. Čeprav so pri sestavljanju načrta o proizvodnji energije za prihodnje leto računali z večjim izkoriščanjem elektrarn, vendar menijo, da bodo spričo naraščanja potrošnje

ponekod potrebne manjše omejitve.

V 3 DNEH MILIJON kWh ZA OGREVANJE

V minulih mesecih je najbolj narasla potrošnja električne energije v gospodinjstvu, v glavnem zaradi uporabe električnih peči in raznih aparatov. Strokovnjaki so izračunali, da porabi električna peč povprečno mesečno več sto kWh. Če računamo 100.000 takšnih peči, je jasno, koliko električne energije porabijo vsak mesec. Zato so razumljivi predlogi, naj bi storili ukrepe za varčevanje z električno energijo, kjerkoli je to možno. Za to pot govori tudi dejstvo, da je v naši državi vzporedno s padcem temperature za nekaj stopinj potrošnja električne energije v treh dneh narasla za milijon kWh.

Čeprav je varčevanje z električno energijo edini možni ukrep, o katerem razpravljajo elektrogospodarski strokovnjaki, je zelo važno, da bi našli tudi ukrepe, s katerimi bi dosegli zaželene uspehe, ne da bi zvišali tarifo za porabo električne ener-

gije v gospodinjstvu. Med ukrepi, ki jih predlagajo za ureditev potrošnje električne energije, je treba omeniti odpravo pavšalnega plačevanja in uporabo števec v vseh gospodinjstvih in pocenitev električne energije za nočno uporabo, da bi je industrija porabila več v nočnih urah.

To so zdaj samo predlogi upravnega odbora Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva. Če bi jih uresnili, bi se nedvomno ublažilo sedanje nesorazmerje med proizvodnjo in potrošnjo električne energije. Da bi v celoti uredili to vprašanje, bodo potrebna velika investicijska sredstva za zgraditev novih virov električne energije ter omrežja.

12.800-tonska ladja zgrajena v 9 mesecih

Reka, 16. dec. (Tanjug). V reški ladjedelnici »3. maj« so zgradili 12.800-tonsko motorno ladjo »Jalasiltonhall«, ki je ena izmed najhitreje zgrajenih ladij v naših ladjedelnicah. Od dneva, ko so postavili zanjo ogrodje, je minilo namreč samo 9 mesecev. Podobne ladje so gradile naše ladjedelnice doslej približno leto dni. Nova ladja stoji zdaj dograjena v ladjedelniški luki, pripravljena, da odpluje na poskusno vožnjo. Naročila jo je londonska broderska tvrdka West Hartlepool.

PLENUM REPUBLIŠKEGA ODBORA ZDRUŽENJA VZGOJITELJEV IN UČITELJEV POSEBNIH SOL

Vsestranska skrb za defektno mladino

Ljubljana, 16. dec. Včeraj so se v Ljubljani zbrali člani plenuma Republiškega odbora Zdrženja učiteljev in vzgojiteljev posebnih šol Slovenije, da bi presodili nekaj najvažnejših problemov v delu defektologov, v vzgoji defektne mladine, v delu posameznih društev ter se pripravili na redno letno skupščino, ki bo 20. januarja 1959 v Ljubljani.

Zasedanje je vodil predsednik združenja Albin Ogorelec, ki je v uvodu načel vrsto problemov, o katerih se je pozneje v dnevno-mesnem delu razvila živahna in plodna razprava. Govorili so o vzgojnih problemih, o vzgoji defektologov na Višji pedagogski šoli, o učnih programih na posebnih šolah, sestavili so posebno komisijo, ki je dobila nalogo, da izdela predloge in dopolnila učnega načrta VPS, razpravljali so o sistematizaciji delovnih mest po posameznih strokah, o norma-

tivih pri vzgoji defektnih otrok, o gradnji novega Zavoda za gluho mladino v Ljubljani, o novem zakoncu o šolstvu, ki zadeva tudi posebne šole ter predlagali nekatero dopolnitve in predloge v zveznem predpisu ter republikanski zakoncu o šolstvu, ki ga šola sestavljajo.

Iz dvodnevne razprave je bila razvidna vsestranska skrb za pravilno vzgojo in razvoj defektnega otroka pri nas.

Melioracija gornje Posavine

Po načrtu bi s prekopi zaščitili pred poplavami kakih 185 tisoč hektarov zemlje — Predvidena štirikrat večja vrednost pridelka

Zagreb, 16. dec. (Tanjug). — Komisija strokovnjakov ZIS je ugodno ocenila načrt o melioracijah v gornji Posavini. Skupaj z melioracijami v Bosni in Hercegovini ter Srbiji naj bi bil ta načrt sestavni del zveznega zakona o regulaciji Save in melioraciji področja ob njenem ustju.

Sava in hudourniki poplavijo večkrat na leto kakih 225 tisoč hektarov njiv in travnikov v gornji Posavini, kar onemogoči vse napore za boljše izkoriščanje te sicer rodovitne zemlje. S prekopi, po katerih bi odtekala odvečna voda Save in njenih pritokov, bi zaščitili pred poplavami kakih 185.000 ha zemlje. Če bi bilo vode zelo mnogo, bi se zbirala v nekakšnih zbiralnikih, ki bi se izpraznili, kadar bi Sava upadla.

Strokovnjaki z zanesljivostjo računajo, da bi znašala vrednost rastlinske proizvodnje po melioracijah in zgraditvi raznih obrambnih naprav kakih 25 milijard ali štirikrat več, kakor znaša zdaj, vrednost proizvodnje v živinoreji pa kakih 24 milijard ali več kot štirikrat toliko kakor zdaj.

S SEJE KOMISIJE ZA DRUŽBENO UPRAVLJANJE PRI PREDSEDSTVU GO SZDL SLOVENIJE

Potrošniških svetov ne potiskajmo v Prokrustovo posteljo

Predlog novih predpisov o potrošniških svetih daje tem organom premajhne pristojnosti, hkrati pa preveč vkaplja njihovo organizacijo — V pripravi na volitve potrošniških svetov naj bolj sodelujejo politične organizacije, ljudski odbori in zbornice

Ljubljana, 16. decembra. — Na današnji seji je komisija za družbeno upravljanje pri predsedstvu Glavne odbora SZDL Slovenije pod vodstvom tov. Vlada Krivica ponovno razpravljala o potrošniških svetih. Po poročilih iz okrajev je moč sklepati, da se povsod pripravljajo na volitve teh organov, ponekod (n. pr. v Kranju in Trzinu) pa so jih že izvolili. Na seji je bilo poudarjeno, da bi morale v teh predvolilnih pripravah in seveda tudi po volitvah še bolj sodelovati organizacije SZDL, sindikalne in mladinske organizacije, zbornice ter ljudski odbori, zlasti njihovi zbori proizvajalcev in sveti za blagovni promet.

Razen tega so na seji razpravljali tudi o osnutku uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o trgovinski dejavnosti ter trgovinskih podjetjih in poslovalnicah. Po mnenjih, ki smo jih zabeležili v tej razpravi, osnutek uredbe ne upošteva dovolj vloge ter izkušenj in tudi pogojev, v katerih naj delajo

potrošniški sveti. Medtem ko je prvi osnutek te uredbe šel celo nekoliko predaleč, ker je omejeval vlogo samoupravnih organov v trgovini, so šli sestavljalci sedanjega osnutka v drugo skrajnost, kajti ta osnutek zmanjšuje celo tiste pravice, ki so jih imeli potrošniški sveti že po uredbi iz leta 1955. V tem osnutku ni jasno določena vloga potrošniških svetov kot organov družbenega vplivanja na trgovino.

Ena izmed pomanjkljivosti v dosedanjem delu potrošniških svetov je bila v tem, da ljudski odbori oziroma njihovi sveti za blagovni promet niso razpravljali o predlogih oziroma priporočilih teh organov; izjemni sta bili, kolikor je moč dognati, le občinska ljudska odbora v Kranju in Hrastniku. Zato naj bi v novi uredbi predvideli tudi dolžnost ljudskih odborov oziroma njihovih svetov za blagovni promet, da razpravljajo o predlogih potrošniških svetov in nanje odgovarjajo.

Osnutek uredbe spravlja organizacijo potrošniških svetov preveč samo na eno kopito, ko določa, naj bi te organe ustanovili samo na področju stanovanjskih skupnosti. Prvič stanovanjskih skupnosti ponekod še nekaj časa ne bo, drugič pa so izkušnje pokazale, da se je treba gibčajše prilagajati krajevnim potrebam. Tako so se v kranjski občini pravilno odločili, da bodo imeli tri tipe potrošniških svetov: pri sedežih posameznih trgovskih podjetij, za več trgovin ene in iste ali sorodne panoge, ter take potrošniške svete, ki bodo zajemali vse manjše trgovine na zaokroženem teritoriju.

Tudi določba, po kateri volijo svete potrošnikov zbori potrošnikov, na katerih je navzgor najmanj 30 ljudi, naj bi bila le ena izmed variant sistema volitev. Dopustiti bi bilo treba namreč tudi druge možnosti, kot n. pr. to, da take volitve lahko dopolni ljudski odbor tudi z imenovanjem nekaterih članov potrošniških svetov, kar

zlasti velja, denimo, za potrošniške svete pri grosističnih podjetjih. Tako načelo so že osvojili v kranjski občini.

Bolj kot doslej pa bi kazalo v uredbi precizirati odnose med potrošniškimi sveti in delavskimi sveti trgovskih podjetij oziroma njihove medsebojne obveznosti. Da bi okrepili družbeno vplivanje na delo izvozno-uvoznih podjetij, pa bi morda kazalo vnesti v uredbo določilo, po katerem naj bi ljudski odbori imeli pravico pošiljati svoje predstavnike (brez pravice soodločanja) na seje delavskih svetov teh podjetij.

Bistvo pripomb k sedanjemu osnutku uredbe, ki smo jih zabeležili na tej seji, je pravzaprav v tem, naj bi ta uredba določala le osnovna načela, po katerih naj bi razvili dejavnost potrošniških svetov, v ostalem pa naj bi pooblašala ljudske odbore, da bi konkretno organizacijo teh organov družbenega vplivanja prilagajali krajevnim potrebam. M. Z.

KORAK NAPREJ

Po dolgi in izčrpnih razpravi je politični odbor Generalne skupščine OZN sprejel resolucijo 17 azijskih in afriških dežel o Alžiriji. Minila so že štiri leta, odkar ima Generalna skupščina OZN opraviti z alžirskim problemom. Zdaj je OZN napravila spet korak naprej. Čeprav resolucija ni dobila potrebne dvotretjinske večine, da bi jo naposled sprejeli v sami Generalni skupščini, je značilno, da je dobila v odboru več ko polovico glasov.

Zlasti glasovanje o ugodnem delu resolucije, v katerem se pripoznava alžirskemu narodu pravica do neodvisnosti, je pokazalo, da je bilo 39 delegacij za in le 15 proti temu načelu. Nad polovico glasov je dobil tudi tisti odstavek, v katerem je omenjena pripravljenost alžirske vlade, da se pogaja s Francijo. Po mnenju mnogih opazovalcev je bil to prav zanj velik uspeh.

Politični odbor, ki je tako izrazil nezadovoljstvo svetovne javnosti spriču odpora Francije, da bi se lotila politične ustrežne ureditve tega vprašanja, je celo s 55 glasovi proti 7 sprejel tisti del resolucije, v katerem je rečeno, da je Generalna skupščina »zelo v skrbeh spriču nadaljevanja vojne v Alžiriji« Nobenega dvoma ni, da je s tem stališčem večina delegacij v OZN obsodila nadaljnjo francosko vojno akcijo in odpor Francije, da bi se začela konstruktivno pogajati z Alžirci.

»Glavni kamen spotjke je v vztrajnem stališču Francije, da ne razpravlja tudi o političnih problemih. To je seveda izraz francoskega vztrajanja na loči-

tvi vojaških od političnih strani alžirskega vprašanja. Tekstno stališče bi težko imenovali realistično«. Te besede jugoslovanskega delegata v političnem odboru kažejo na bistvo problema, ki nujno terja edino možno ureditev, namreč politične razgovore in pogajanja, da bi prenehala ta vojni spopad, ki ogroža mirni razvoj vse Severne Afrike.

Četrta razprava v Generalni skupščini o alžirskem problemu dokazuje, da je svetovna javnost od leta do leta bolj odločno v stališču, naj vendar že začne alžirsko vprašanje realistično obravnavati. Maroški delegat je opozoril na »anahronizem in absurdnost« poskusov generala De Gaulle, da bi Alžirce spremenil v francoske državljanke, in je jasno povedal, da je izhod iz sedanjega položaja v pogajanjih s predstavnikoma alžirskega naroda, ne pa v nadaljevanju brezuspešne vojne.

Resolucije, sprejete v OZN v zvezi s suesko vojno, umik Britancev in Američanov iz Jordanije in Libanona, kakor tudi popuščanje v drugih primerih, vse to je posameznim velesilam omogočilo, da brez slehernega strahu, da bi izgubile svoj ugled, ukrepajo na način, ki najbolje ustreza tudi njihovim koristim. Če bi imeli sedanjí vladni krogi v Franciji dobro voljo za ureditev alžirskega problema, lahko v političnem odboru OZN sprejeta resolucija v veliki meri pripomoga k zbliznanju nasprotujočih si gledišč. To pa bi hkrati izpričalo dobro voljo Francije, da s pravico ureditvijo alžirskega problema prispeva k splošnim koristim miru. Z. Pečar

GOSPODARSKA TRENJA MED DEŽELAMI V ZAHODNI EVROPI

povzročajo težave tudi njih političnemu sodelovanju v okviru Atlantske zveze

Pariz, 16. dec. (Tanjug). Danes se je začela v Parizu pod predsedstvom holandskega ministra Luns konferenca sveta zunanjih ministrov 15 dežel v Atlantski zvezi. Pravijo, da je vso dopolnilsko sejo zavzelo poročilo generalnega sekretarja Spaaka o mednarodnem političnem položaju in o »uspešnem razvoju sistema posvetovanj za poravnavo sporov med deželami zahodnega bloka«. Spaak je zatrjeval, da je ta sistem znatno zboljšal delo atlantske organizacije, a ugotovil, da »vsa nasprotja še niso odstranjena«.

Svet ministrov se je sestel po izredno burni seji OEEC, na kateri se je 17 ministrov včlanjenih dežel sinoči v zadnjem trenutku posrečilo ogniti se dokončnemu prelomu s tem, da so sprejeli kompromisni predlog za obnovo pogajanj o britanskem načrtu zahodnoevropske trgovinske cone. Pogajanja naj bi se obnovila že 15. januarja. Sejo so ponoči dvakrat prekinili, ker je ostala francoska delegacija v svojem odporu proti britanskim pobudam docela osamljena.

V delu Sveta ministrov Atlantske zveze bodo očitno prevladovala gospodarska nasprotja med včlanjenimi deželami in zelo pereče berlinsko vprašanje. Kar zadeva prva, je bila po mnenju tukajšnjih političnih krogov s sinočnim kompromisom neposredna kriza odgledana. Glede Berlina pa v krogih Atlantske zveze danes posebej opozarjajo na Dullesov sestanek s predsednikom italijanske vlade Fanfaniem, s katerim je še pred začetkom konference govoril o evropski varnosti. Iz

italijanskih virov je vest, da je Fanfani očital Dullesu zavrnitev vseh sovjetskih predlogov, še preden so ti predlogi prišli na

BRITANSKE VOJNE LAJDE ZA INDOZEZIJU

Džakarta, 16. dec. (Antara). Zunanji minister Subandrio je izjavil, da je britanska vlada privolila v dobavo vojnih ladij Indoneziji. Verjetno pride ta teden v Džarkoto bivši britanski finančni minister Thorneycroft, ki bo imel o tem podrobne razgovore z indonezijsko vlado.

BELGIJSKI POLARNI RAZISKOVALCI REŠENI

Moskva, 15. dec. (TASS). Sovjetsko letalo »Li-2« je v minuli noči na Antarktiki rešilo 4 belgijske polarne raziskovalce, katerih letalo se je razbilo in so bili zašli. Opazili so jih iz zraka in jih potem prepeljali na belgijsko antarktično postajo »Kralj-Boudouin«.

dnevni red v Atlantski zvezi. Fanfani se baje sicer strinja s tem, da je treba sovjetsko noto zavrniti spriču njenega »ultimativnega značaja«. Zahod pa mora izkoristiti to priložnost za konstruktivno pobudo, da bi se začela pogajanja o vsem nemškem problemu.

Takšna gledišča o potrebi po »odprtih vratih« za bodoča pogajanja prevladujejo tudi v vrsti drugih delegacij, zlasti skandinavskih, ki se bodo baje postavile na zelo odločno stališče, n. pr. o nemških zahtevah po reviziji organizacije vojaškega poveljstva. V odboru vojaških strokovnjakov so namreč nemški delegati že zahtevali združitve glavnega in severnega področja Atlantske zveze pod enotnim nemškim poveljstvom.

Z alžirskih bojišč

Kairo, 16. dec. (AP). — Alžirski borci so v času od 9. do 12. decembra napadli 18 naselij v Alžiriji. Z metalci min so napadli 20 francoskih oporišč. Zapletli so se v 7 spopadov s francoskimi oddelki in trikrat napadli francoske čete na pohodu. Na francoski strani je 418 ljudi padlo, 118 pa jih je bilo ranjenih. Alžirci so tudi sestrelili štiri francoska letala, vrgli v zrak 2 vlaka, uničili 22 oklopnih vozil in zaplenili 94 lahkih topov. 52 francoskih vojakov, med njimi 37 legionarjev, je prešlo na alžirsko stran.

Koniec vladne krize v Rabatu?

Rabat, 16. dec. (AP). Maroški kralj Mohamed V. je danes poveril voditelju levega krila stranke Istiklal Abdulahu Ibrahimu mandat za sestavo nove vlade. Kriza maroške vlade traja od 27. novembra, ko je odstopil dosedanji ministrski predsednik Balafrej. To bo četrta maroška vlada, odkar je Maroko postal neodvisen.

HRUŠČEV O POLITIKI NA VASI V SZ

KAKO SO ONEMOGOČILI REVIZIJO DRUŽBENEGA ODNOSA NAPROTI KMETOM

V pridelovanju žita je bila dežela leta 1953 tam kakor v časih pred revolucijo

Moskva, 16. dec. (TASS). — »Pravda« objavlja danes referat sekretarja CK KPSZ Hruščeva o razvoju kmetijstva, ki ga je imel v plenumu CK. V njem je analiziral pot, ki jo je prehodilo sovjetsko kmetijstvo v zadnjih petih letih. Hruščev je dejal, da je bil leta 1953 položaj v sovjetskem kmetijstvu težaven. Pridelati niso mogli dovolj, da bi krili potrebe dežele, za povečanje pridelka pa so bile še ovire. Nesorazmerje med razvojem industrije in razvojem kmetijstva je postalo ovira za nadaljnji razvoj same industrije in tudi za zboljšanje gnotnega položaja delovnih ljudi.

Hruščev je dejal, da je skušala protipartijska skupina Malenkov, Kaganovič, Molotov, Bulganin in Šepilov preprečiti, da bi uveljavili sklepe septembrskega plenuma CK in XX. kongresa KPSZ, ter je hotela revidirati splošno smer partije v vseh poglavitnih vprašanjih razvoja dežele.

Ta protipartijska skupina, je dejal Hruščev, se je borila proti pridobivanju novih zemljišč, proti ukinitvi obvezne oddaje pridelkov državi ter se je postavljala na nepravilno stališče nasproti kmetom, ki jih je imela za silo, nasprotujočo socialistični graditvi. Ta škodljiva usmeritev v politiki nasproti kolhozom in kolhoznikom, je dejal Hruščev, je povzročila težavni položaj v kmetijstvu, ki je vladal do leta 1953.

Hruščev je konkretno povedal, da so predlogi Molotova pehali kolhoze na pot razpada, slabili politično razpoloženje kolhoznikov in uničevali kmetijstvo. Malenkov je varal ljudstvo in Par-

POMILOŠČENI VOJNI ZLOČINCI

Tokio, 15. dec. (AP). Zunanje ministrstvo je objavilo, da so Američani izpustili 264 japonskih vojni zločincev, ki jih je ameriško vojaško sodišče obsodilo za njihove zločine v drugi svetovni vojni. Izpustili jih bodo iz ječe Sugamo pri Tokiu. O tem je japonsko vlado obvestilo ameriško veleposlanstvo v Tokiu.

tjo, ko je leta 1952 izjavil, da je bilo kosmatega pridelka žita v deželi 8 milijard pudov. Dejansko pa ga ni bilo niti 6 milijard. Dežela je bila do leta 1953 v pridelovanju žita dejansko tam, kjer Rusija pred revolucijo.

Nato je Hruščev navedel podatke o razvoju kmetijstva v zadnjih petih letih. Vrednost kosmatega kmetijskega pridelka v celoti je znašala v letih 1954 do 1958 povprečno nad 400 milijard rubljev na leto, v obdobju od 1949 do 1953 pa po 300 milijard. V zadnjih štirih letih je država investirala okrog 31 milijard rubljev za ureditev novih obdelovalnih površin. Ti izdatki so bili kriti in še je država dosegla čisti dohodek nad 18 milijard rubljev. Pridelalek na hektar je bil v SZ 1,5-krat večji od ameriškega. V molžnji in izdelovanju masla je SZ že na prvem mestu na svetu, proizvodnji volne na drugem. Hruščev je dejal, da se je realni dohodek kolhoznikov letos v pri-

merjavi z letom 1952 povečal za 60 %.

Tudi v bodoče bo poglavitna naloga ta, da bodo povečali pridelke žita. Narod namreč potrebuje 10 do 11 milijard pudov žita na leto. Investicije v kmetijstvu bodo zato znašale v prihodnjih sedmih letih 150 milijard rubljev. Sistem obvezne oddaje je bil prišlini ukrep. Zdjaj prosto prodajajo in kupujejo pridelke po cenah, ki ustrezajo količini pridelka in delovni storilnosti. Bojazen, da bo to ustvarilo element stihijnosti v razvoju kmetijstva, ni utemeljena.

Naš cilj je, je rekel Hruščev, da vsestransko povečamo tržno zmogljivost kmetijstva. »Načelo svobodne prodaje se bo postopno razširilo na vse kmetijske panoge in država bo kupovala pridelke tam, kjer bodo cenejši.« Tako so uveljavili načelo materialne zainteresiranosti kolhoznikov in nov sistem planiranja, ki je razvil pobudo kolhoznikov.

ROUNTREE V RABATU

Demonstracije proti ZDA ob njegovem prihodu, vendar razgovori s Kasemom in Džomardom

Bagdad, 16. dec. (Reuter). Pomočnik ameriškega zunanjega ministra William Rountree, ki potuje po deželah na Bliznjem vzhodu, je prispel iz Kaira v Bagdad. Na letališču ga je več tisoč ljudi sprejelo z vzkliki »Pojdi domov, Rountree!«. Ti vzkliki so ga spremljali tudi na vsej poti z letališča v ameriško veleposlanstvo, kjer se je nastanil. Hujše nerede so preprečili močni policijski odredi.

V Washingtonu je predstavnik zunanje ministrstva izjavil, da so avtomobil, s katerim se je vozil Rountree po Bagdadu, tudi obmetavali z jajci, odpadki in kamenjem. Razbili so stekla na njegovem avtomobilu, vendar ni bil nihče ranjen. Skupina demonstrantov se je zbrala tudi pred ameriškim veleposlanstvom, a jih je iraško vojaštvo prepozdilo. Na vprašanje, ali bo Rountree

ostal na obisku v Bagdadu, je predstavnik izjavil, da mu je bilo zagotovljeno, da bo dobrodošel, in da upa, da bo iraška vlada »ukrenila vse potrebno za njegovo varnost«.

Predstavnik ameriškega veleposlanstva v Bagdadu pa je izjavil, da je Rountree začel razgovore z ministrskim predsednikom Kasemom in zunanjim ministrom Džomardom.

PLAČE FRANCOSKIH POSLANCEV

Pariz, 16. dec. (Tanjug). Z vladnim odlokom so bile za 30 % zvišane plače poslanecem in senatorjem Republike. Prejemki poslancev bodo znašali odslej po 357.500 frankov na mesec, za »izredno delo in prizadevanost« pa bodo prejeli še ustrezne nagrade. Do začetka lanskega leta so imeli francoski poslanci po 210.000 frankov mesečnih prejemkov, neposredno pred razpustitvijo parlamenta po majskih dogodkih v Alžiriji pa so jim jih zvišali na 300.000.

EKONOMSKO SODELOVANJE med našo deželo in Poljsko

Konkretne naloge poljsko-jugoslovanskega gospodarskega odbora, ki je včeraj začel zasedati v Beogradu

Beograd, 16. dec. (Tanjug). — Danes popoldne je bil prvi plenarni sestanek odbora za gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Poljsko, ki zdaj drugič zaseda. V izmenjavi mnenj o delu v minulem obdobju je bilo ugotovljeno, da sta obe strani zainteresirani na tem, da bi izkoristili pogoje, ki so dani na področju gospodarskega sodelovanja nasploh.

Kakor je znano, je bil 20. februarja 1958 sklenjen sporazum

Mao Ce Tung odlaga posle predsednika LR Kitajske

Pojasnilo zunanjega ministra Čen Jija na sestanku s tujimi diplomati

Peking, 16. dec. (Tanjug). V pekinških krogih zatrjujejo, da je namestnik predsednika vlade LR Kitajske in zunanji minister Čen Ji danes obvestil tukajšnje tuje diplomate o sklepu CK KP Kitajske, da bo predsednik Mao Ce Tung odložil posle predsednika republike in da ostane samo še na položaju predsednika CK KP Kitajske. Ta sklep je bil sprejet na zadnjem plenarnem zasedanju CK, ki je bilo v Vuhanu in se je zaključilo 11. decembra. V diplomatskih krogih pravijo, da je prišlo do tega na pobudo samega Mao Ce Tunga, ki je sprožil to vprašanje že na zadnjem, osmem kongresu KP Kitajske.

Sodeč po pojasnitvah Čen Jija na današnjem sestanku s pekinškimi diplomati sklep o umiku Mao Ce Tunga s položaja predsednika republike ni nastal iz kakšnih posebnih notranjih ali zunanje političnih razlogov in tudi ne, kakor trdijo tuji viri, zaradi izgube ugleda in veljave, ki jo ima Mao Ce Tung na Kitajskem, kakor tudi ne zaradi »neuspehov ljudskih komun«, kakor to spremembo razlaga tuji tisk.

Sklep ni bil povsem nepričakovan, marveč je plod daljših razprav in priprav. Njegov glavni namen je omogočiti predsedniku Mao Ce Tungu, da se še z večjo vnamo posveti partijskim in državnim poslom, zlasti pa znanstvenemu in teoretičnemu delu.

Sklep bo uveljavljen na prihodnjem zasedanju Vsekitajskega kongresa, to je v marcu, ko bo predsednik Mao Ce Tung tudi formalno odložil posle predsednika republike in bodo na njegovo mesto izvolili drugega voditelja. Čen Ji na sestanku s tujimi diplomati ni omenil kandidata in tudi ni napovedal nobenih sprememb v politiki Kitajske.

V pekinških diplomatskih kro-

gih so vzbudile veliko zanimanje prve vesti o Mao Ce Tungovem umiku s položaja predsednika LR Kitajske. Nekateri menijo, da pomeni to še večji poudarek na vlogi Partije v socialistični državi in da bo lahko Mao Ce Tung zdaj bolj vsestransko proučeval domačo družbeno problematiko. Diplomatskih predstavnikov Jugoslavije, Britanije in Holandske niso povabili na sestanek.

o ustanovitvi tega odbora. Sporazum določa, da pripravlja odbor konkretne predloge o menjavi blaga in sploh o poglavljanju gospodarskega sodelovanja. Razen tega je naloga odbora, da ugotavlja možnosti sodelovanja na področju industrije, kmetijstva, znanosti in tehnike itd.

Odbor zaseda redno enkrat na leto. Prvo zasedanje je bilo leto v Varšavi od 15. do 20. februarja, danes pa se je v Beogradu začelo drugo zasedanje. Na

dnevni redu so: 1. poročilo o izpolnitvi sklepov s prvega zasedanja, 2. proučevanje kooperacije v proizvodnji strojev, naprav in ladijske opreme kakor tudi vprašanja investicijskega sporazuma, 3. razprava o nekaterih vprašanjih v zvezi s trgovinskim sporazumom za prihodnje leto in o dolgoročnem trgovinskem sporazumu, 4. znanstveno-tehnično sodelovanje.

Od ustanovitve odbora do sedanjega zasedanja so si prizadevali seznaniti se s potrebami in možnostmi obeh strani.

V tem obdobju je bila razširjena trgovinska menjava blaga na podlagi sporazuma za leto 1958, ki določa povečanje menjave za 20 % v primerjavi s tem letom. Ustanovljena je bila mešana zbornica za pospeševanje blagovne menjave. Ustanovljena sta bila centra za industrijsko kooperacijo v Zagrebu in Varšavi.

Med našimi in poljskimi zunanjetrgovinskimi podjetji so bili navezani stiski in so bili že sprejeti posamezni sklepi o konkretni kooperaciji na področju ladjedelstva, transporta in izkoriščanja prostih zmogljivosti ustreznih industrijskih panog ene in druge strani.

Jutri bo odbor nadaljeval svoje delo v komisijah.

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

Peking, decembra

Star kitajski pregovor pravi: »Kar vidiš sam, je več vredno ko sto pripovedk.« Res noben, še tako spreten opisev ne bi mogel dovolj resnično in dovolj nazorno predočiti, česar ne poznaš.

Zato sem radoveden in vznemirjen odpotoval iz Pekinga. Do Kantona je 2000 km. Razdalja, ki je obetala, da bom nekaj videl, pa čeprav bom gledal samo skozi okno vagona. Kajti kitajska dežela je prostrana in raznolika. Raznolika so tudi njena tla, in tisto, kar rodi ta zemlja, in nebo nad njo. In seveda tudi ljudje.

Zapustil sem Peking v znamenju graditve topilniških peči. Gradijo jih na tisoče, gradijo jih povsod. Skoraj vsaka ima motor za vsrkavanje zraka. Ti motorji potrebujejo električni tok. Zato v mestu zdaj primanjkuje toka. Hiše so čisto zatemnjene, na cestah pa sveti samo vsaka druga žarnica.

Zapustil sem peči, da bi se razgledal po poljih, rekah in planinah, da bi videl nove pokrajine.

Toda...

Ognji in ljudje

Oblaki so viseli nizko, vse nebo je bilo zadelano z njimi in bil je skoraj mrak, ko je vlak odpeljal iz Pekinga. Nekako neodločno je deževalo ves čas. Potnik nima rad takšnega žalostnega vremena, ki odvzame pokrajini sence in

BAKLE OB PROGI

1200 km daleč od Pekinga do Kantona

barve in jo napravi sivo in mrtvo. Se manj imajo radi takšno vreme tiste množice kmetov (ali samo kmetov?), ki delajo na poljih, mimo katerih se pomika vlak. Zemlja je hladna in mokra. Toda

Popotni vtisi

samo del ljudi, ki jih vidim na teh poljih, prekopava zemljo, s katere so spravili letino. Mnogo več se jih ukvarja z nečim drugim — s taljenjem železa.

Vseskozi ob progi se kaže osem ista slika. Ob robovih vasic, na poljih in vzpetinah okrog njih, po pustih pokrajinah, kilometre oddaljenih od naselij, se nepretrgoma vrstijo samo peči, peči, peči. Da o večjih naseljih sploh ne govorim: tam so cela področja posejana s temi majhnimi tradicionalnimi topilnicami.

Na stotine, na tisoče peči različnih oblik, zgrajene iz ilovice, nekatere tudi iz opeke. Peči iz zemlje in v zemlji, v katerih po starih metodah prednikov proizvajajo koks, talijo železno rudo in ulivajo jeklo. Vlaki prihajajo in odla-

gajo ob progi na kupe drobnega premoga. Zato je prav ob progah toliko teh peči. S polj pa nenehno prihajajo ljudje in na plečih odnašajo to osnovno gorivo.

Prva postaja. Vidim stotine moških in žensk, ki gazi po blatni poti, s slamnatiimi klobuki na glavah, pri njih ščitijo pred dežjem, z bambusovimi dežniki, z nekakšnimi rogoznicami ali tudi cunjami prek ramen, ali pa tudi brez njih. Prihajajo h kupom premoga, ga nalagajo v košare, zaboje, v vedra in vreče ali tudi na kos platna, po dva in dva si breme oprtata na bambusove natiče in ga na plečih odneseta.

Tam, med pečmi, pa spet druge stotine ljudi kot mravlje, pri nenavadnem, napornem delu, ki je še bolj naporno ob takšnem deževnem dnevu, ko se dim ognjev ne vije kvišku, marveč se leno in zlobobno plazi po zemlji, se zajeda v pljuča in oči.

Jeklo za vsako ceno

In vendar, naloga je naloga; in iz bokov peči dan in noč švigajo nešteti ognjeni jeziki. Ponoči je podoba kar impresivna — ko da pričakuje in spremlja vlake neskončna vrsta bakel.

Ljudje se ne oddaljijo od peči niti za hip, tudi med jedjo in oddihom ne. In ni mi treba vpraševati, kako živijo. Kajti v listu »Ta Kung Pao« je bilo 4. decembra zapisano:

»Po zadnjih statističnih podatkih so v Honanu (prav v tej pokrajini, po kateri se peljem) člani komun prostovoljno zapustili svoje domove in jih odstopili tistim, ki talijo železo in vlivajo jeklo. Tako je v 210.000 čjenih (»čjen« je kitajska kočja) nameščenih okrog 2 milijona teh delavcev (po 10 v vsakem čjenu). Drugi del delavcev, ki jih je skupno 4 milijone, se je naselil v 165.000 na novo zgrajenih čjenih, ostali pa v 13.000 v zemlji izkopanih jamah.« Tako delavcem v tej pokrajini, pravi list, »ni treba več jesti in spati na prostem«.

Iz tega seveda ni težko povzeti, da se na Kitajskem ne strašijo nobenih težav, da bi izpolnili postavljeno nalogo — 10.700.000 ton jekla.

In tako spremlja popotnika vsepovsod od Pekinga do Jangecja in od Jangecja do Kantona, proti jugu, ki ga sprejme z vedrim, sončnim vremenom, stalno ponavljajoča se, enaka slika bitke za jeklo. Kot da je jeklo obsedlo vso deželo. In vendar to ni obsedenost, to je naloga, ki jo vztrajno izpolnjujejo in ki jo bodo nedvomno izpolnili. In seveda tudi slavili. In morebiti pri tem slavju ne bodo mislili na to, koliko jih je veljala izpolnitev te naloge. D. B.

SOCIALNOSKRBTVENI DAN V PROTITUBERKULOZNI DISPANZERSKI SLUŽBI

Več pomoči patronažni službi pri urejanju socialnih problemov

Kot v zdravstveni službi ni moč več ločiti kurativnega dela od preventive, tako se pri patronažni službi na terenu tesno povezuje socialna in zdravstvena problematika. Zlasti v patronaži, ki so jo organizirali protituberkulozni dispanzerji, naletijo medicinske sestre pogosto na slabe socialne razmere, ki čestokrat botrujejo nevarni boleznijetiki. Dajati tu samo zdravstvene nasvete, videti samo bolnika, ne pa tudi okolice, bi bilo premalo. Sestre, ki so hotele v patronaži doseči uspeh, so se morale zato že pred

lu. Nekaj dispanzerjev, ki so s takim timskim delom že poskušali, si je že pridobilo nekaj izkušenj. Predvsem je važno, da ljudje, ki jih določijo za sodelovanje, niso že preveč obremenjeni z različnimi funkcijami, tako da jim ostane nekaj časa za delo, ki jim je za socialno skrbstveni dan v dispanzerju poverjeno. Več pa bo mogoče seveda povedati po prvem januarju, ko bodo v vseh protituberkuloznih dispanzerjih uvedli socialno skrbstveni dan in ko bo praksa pokazala, kakšni so uspehi te zamisli in kaj bi bilo dobro še izpopolniti. Vsekakor pa je jas-

Gojenka višje šole za medicinske sestre razlaga šolarjem najvažnejše ukrepe prve pomoči

leti lotiti dela, ki bi sicer ustrezalo socialnim delavcem, če bi jih že imeli. To delo je čestokrat celo težavnejše od strogo zdravstvene patronaže.

V posameznih primerih je sicer po bolj ali manj dolgotrajnih prizadevanjih moč urediti ta ali oni socialni problem, ko da patronažna sestra svoje predloge socialnemu organu ali na druga pristojna mesta — vendar je taka pot urejanja zamudna in včasih tudi kljub dobri volji brezuspešna.

Prav zaradi te pereče problematike je vzniknila zamisel o organizaciji socialno skrbstvenega dne v protituberkuloznih dispanzerjih. Pobudo je dal Centralni protituberkulozni dispanzer v Ljubljani, vsebinsko nove oblike dela v borbi s tuberkulozo pa je naslednja: patronažna sestra, ki pozna razmere v družinah tuberkuloznih bolnikov, bi se določila dan v tednu ali na 14 dni, kot bo to odločil dispanzer, zbrala vse tiste primere, pri katerih je treba prvenstveno urediti socialne probleme, katerim ni sama kos. Na dan, ki bi bil v dispanzerju stalno določen, in ki bi ga imenovali socialno skrbstveni dan, bi se v dispanzerjih zbral tim, katerega bi sestavljali: socialni delavec, medicinska sestra, predstojnik dispanzerja, predstavniki Sveta za varstvo družine, socialnega zavarovanja ter Rdečega križa. V prisotnosti pacienta bi se pogovorili, kaj je potrebno storiti, kako naj se ravna sam pacient, da se mu čimprej povrne zdravje in da ne bi bil nevaren okolici, zastopniki organizacij in družbenih organov pa bi prevzeli nase skrb, da sanirajo socialno stanje v njegovi družini.

Predstojnika Centralnega protituberkuloznega dispanzerja v Ljubljani dr. Savinška smo poprosili, kakšne uspehe pričakuje. Med drugim je povedal naslednje: »Uspehi takega skupnega dela bodo nedvomno lahko veliki. Prek svojih organizacij bodo zastopniki lahko pomagali patronažni sestri v vseh tistih primerih, ko je bila doslej sama skoraj brezmočna ter je morala žrtvovati veliko svojega časa, ko se je obračala na posamezne pristojne organe. Seveda pa je uspeh odvisen predvsem od tega, kakšne ljudi bo znal dispanzer pritegniti k temu de-

Jugoslovanski projekt in oprema za hidrocentrale v Pakistanu
Beograd, 16. dec. (Tanjug). — Beograjsko podjetje »Energo-projekt« je sklenilo s pakistansko ustanovo za razvoj vodnih sil pogodbo o izdelavi glavnega gradbenega projekta in o nadzorstvu nad graditvijo hidrocentrale Gujranwala kakih 50 milj od mesta Lahore. Vso opremo za novo elektrarno bodo dobavila jugoslovanska podjetja »Rade Končar«, »Litostroje« in »Metalna«.

Za praznik škofjeloške občine

NOVE GRADNJE IN NOVA PODJETJA

Dne 18. decembra praznuje Škofja Loka svoj občinski praznik. Ob tej priložnosti smo se namenili zapisati nekaj o njeni družini in gospodarski dejavnosti.

Letos so v škofjeloški občini sklicali tri zbere volivcev, na katerih so razpravljali o družbenem planu in programu za letošnje leto, dva zbora volivcev pa sta bila posvečena pripravi za volitve v Zvezo in Republiko ljudsko skupščino. Da i ekonomsko šibkejša občina dobila s priključitvijo večjo možnost razvoja, so se volivci v občini Gorenja vas odločili za priključitev k občini Škofja Loka, tako da se bo ta občina povečala na skupno 17.400 prebivalcev.

24.000 kg JAJČNIH TESTENIN NA MESEC

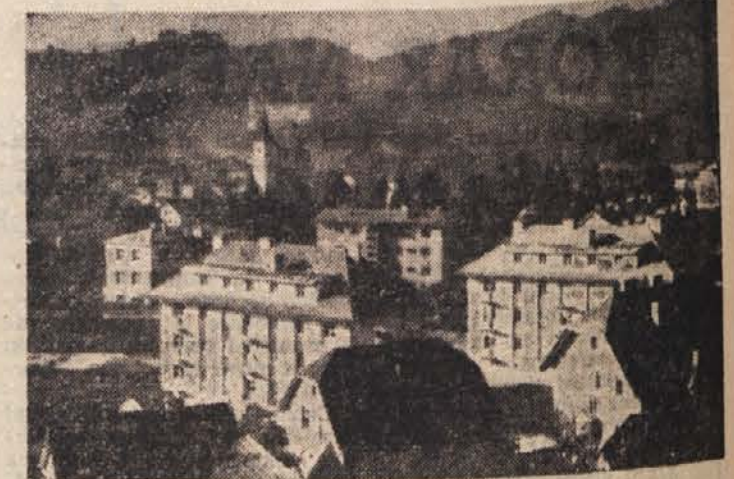
Med najpomembnejšimi pridobitvami letošnjega leta v škofjeloški občini je preselitev furnirskega obrata iz Bodovljah na Trato, kjer ima sedaj medzadružni lesni kombinat »Jelovica« vse pogoje za uspešen razvoj. Ob podjetju so ustanovili novo šolo za delavce lesne industrije iz vse Slovenije, ki bo tudi nedvomno prispevala k razvoju podjetja. V prostoru v Bodovljah se je vselilo ljubljansko podjetje »Termika«, ki izdeluje elemente za toplotno izolacijo. Na Trati bo začelo za

občinski praznik obratovati podjetje »Testenine«, ki bo v novi zgradbi povečalo svojo proizvodnjo za 200 %, to je na 24.000 kg raznih vrst jajčnih testenin na mesec. V Škofji Loki gradi novo poslopje tudi Komunalna banka, vanj je letos investirala 15 milijonov dinarjev.

JAVNA PRALNICA IN ZAVOD ZA REHABILITACIJO INVALIDOV

Glavna dejavnost občine je usmerjena v stanovanjsko izgradnjo in komunalne usluge. Letos bo zgrajenih 64 stanovanj v družbenem, 18 stanovanj pa v privatnem sektorju, vendar stanovanjska stiska s tem še ne bo omiljena, saj zaposlovanje nove delovne sile obremenjuje stanovanjski fond. Občinski ljudski odbor bo v prihodnje usmerjal gradnje tako, da bo čimbolj omejil gradnje enodružinskih hišic in bo s tem omogočil večje osredotočenje prebivalstva na manjših kompleksih zemlje.

Posamezni krajevni odbori so letos za obnovo cestnic in mostov investirali 3 in pol milijona dinarjev. V Godešiču so uredili perišče in kanalizacijo, v Gostecah pa vodovod. Za razbremenitev žene-gospodinje bo pomemben prispevek nova javna pralnica v Škofji Loki. Ustanovili so tudi Zavod za rehabilitacijo invalidov,

NOVO KOPALISČE ZA RAZVOJ TURIZMA

Povedali smo že, da je občinski ljudski odbor letos začel mnoge gradnje, ki bodo neposredno služile izboljšanju življenjske ravni prebivalstva. Tako bo prihodnje leto dograjena nova moderna kino dvorana, v zvezi z razvojem turizma pa bodo zgradili novo kopalnišče. Do njega se že zgradili avtomobilsko cesto, prihodnje leto pa bodo dogradili še stavbo za restavracijo in kegljiščem ter uredili obrežje ob Poljanski Sori. V načrtu imajo tudi sodobno tržnico v Škofji Loki in žičnico na Stari vrh.

Spremembe v klasifikaciji vin in grozdja

Muškatni silvanec uvrščen v skupino visoko kvalitetnih vin
Beograd, 16. dec. (Tanjug). — Predstavniki Zveze trgovinskih in Zveze kmetijsko-gozdarskih zbornic Jugoslavije, Zvezne industrijske in Zvezne zunanjetrgovinske zbornice ter Glavne združene zveze Jugoslavije so se na nedavnem sestanku dogovorili glede sprememb v klasifikaciji vinskega grozdja in vina, ki so zanj določene najvišje odkupne cene. Predstavniki teh rganizacij so se dogovorili, da bodo v skupino »konsumne vrste vin« uvrstili več naših kvalitetnih vin. V skupino »kvalitetna sorta vina« so uvrstili med drugimi vini meliško-črnino, izločili pa so iz nje muškati silvanec in še nekatere vrste vina. V skupino »visoko kvalitetnih vin« so uvrstili med drugimi vrstami tudi muškati silvanec.

Že 404 milijarde za investicije

Zvezne investicije v prvih 10 mesecih so za 44 % večje od lamskih — tudi gospodarske organizacije več investirajo, republike in ljudski odbori pa manj

Beograd, 16. dec. (Tanjug). V prvih desetih mesecih letošnjega leta so znašale investicije 404,4 milijarde ali 20 % več, kakor v prvih desetih mesecih lanskega leta. Težnja po naraščanju zveznih investicij in investicij gospodarskih organizacij, izražena v prejšnjih mesecih letošnjega leta, se je nadaljevala tudi v oktobru. Zvezne investicije so bile v prvih desetih mesecih za 44 % večje od lamskih, investicije gospodarskih organizacij iz skladov za samostojno razpolaganje za 37 %, iz amortizacijskih skladov pa za 18 %. Investicije lamskih repub-

lik so bile v primerjavi z lamskim letom manjše za 3 %, ljudskih odborov pa za 9 %.

Povečanje zveznih investicij je v skladu s perspektivnim planom in omogoča zgraditi nove, v planu predvidene industrijske naprave. Investicije gospodarskih organizacij so bile večje zaradi visoke stopnje proizvodnje v lamskem letu.

Takšna raven investicijske dejavnosti zadeva pri uresničevanju na vrsto težav, ker sestava razpoložljivih investicijskih potrebščin ni homogena in tako občasno nastane njihovo pomanj-

kanje. Vzlic znatnemu povečanju zmogljivosti proizvodnja osnovnih gradbenih potrebščin, zidne in strešne opeke, še ni zadovoljiva in zato so med letom cene nekoliko narasle. Spričo takšne stopnje investicij se sestava materialne proizvodnje še zmerom spreminja v korist tistih potrebščin, ki bodo omogočile hitrejšo izgradnjo na področju negospodarskih investicij (stanovanjska izgradnja, šole itd.).

Investicijska potrošnja ljudskih republik in ljudskih odborov je bila večja samo za stanovanjsko izgradnjo, vtem ko so bile investicije za ostale namene znatno pod lamsko ravno. To priča, da so sredstva, namenjena stanovanjski izgradnji, v okviru politično teritorialnih enot čedalje važnejša.

Potrošniški center v Trbovljah

Tudi Vi lahko prejmete

LEPO ZAPESTNO URO v zameno za zlatnik ali bogato kolekcijo ZLATOROG proizvodov v zameno za srebrnik,

ki ga najdete v

RIO prašku

Najden zlatnik ali srebrnik pošljite na naslov

»ZLATOROG« MARIBOR

Priložite Vaš naslov!

Zato v vsako hišo

RIO — čudovito sredstvo za pranje perila!

M 349

USTVARJALNOST

Tovariš Florijan Strokovnik je inženir. Nekoč, pred leti, ko so se delili izkaznice nonatorjem, jo je dobil, ker je neki stroj pripravil do tega, da je napravil tri delovne operacije več. Tedaj je postal Florijan čislani mož v podjetju.

»Sposoben mož,« so rekli v podjetju. »Skoda ga je za obrat. Postavimo ga za tehničnega.«

Florijan se je preselil v pisarno. V njej sicer ni več dobival pohval novatorjev, ampak marsikaj je preuredil. Zato so mu povišali plačo, dajali dodatke, vključili v vodstveni kader podjetja. Ni več hodil okrog strojev in si jih ogledoval, kako tečejo, kaj bi se še dalo urediti. To je bila stvar nižjih. Florijan je hodil iz pisarne v pisarno, najraje v direktorjevo. Zagrabila ga je širina posla, organizacije in načelnega usmerjanja.

In iz svoje pisarne je dobil Florijan širši razgled po svetu. Stiki s sosedji, zveze s poslovnimi partnerji, vse to je pomagalo, da je sprevidel, da njegovo podjetje niti ni tako pomembno in dobro, a on niti ne tako neobhodno nujen in nepogrešljiv. Ni samo on dobil boljše plače, drugod so imeli še večje. Razumljivo, razvoj je šel naprej in lepega dne se je Florijan preselil k sosedom. Ne za tehničnega, tega so že imeli. Dali so mu manj pomembno delo, nekakšno analitiko delovnih mest. Ampak — plača je bila tam višja, dodatki in premije rednejše, kdo ne bi šel?

Poslej se je Florijan selil. Krivulja njegovih funkcij je padala in se dvigala. Zajel ga je svet sistematizacije; strojev in obratov ni več videl, odvaldi se jim je. Premalo je bilo inženirjev za pisarne, kdo bi ga ob taki suši stlil v nižje delovne enote. Mnogo sekretarjev je premučil zaradi komfortnih stanovanj in prevoznih stroškov. In dani so se mučiti, kajti Florijan je krmaril svojo barko v take pristane, kjer ni bilo konkurence. Položaj, plača, sistematizacijski privilegiji so postali njegov kašipot in svetilnik.

Zdaj je spet neke nekatere tehnični. Pred kratkim se je preselil v komfortno stanovanje v centralno kurjavo. Njegovo prejšnje podjetje je šlo v franže. Ze ob prvih znakih obolenja je odjadrat. Stari personalni pomorščak je imel preveč izkušenj, da bi se dal speljati na čerl.

In kaj bi še rekli o Florijanu Strokovniku?

Dobro plačo ima, spet nekoliko višjo, komfortno stanovanje, premije in dodatke. Ko bo čas, bo spet zakrmaril v drug pristan. Kajti Florijan Strokovnik je pozabil na čas, ko je spreminjal stroje, dobival novatorske nagrade, ko je hotel postati slaven in svoji stroki. Njegova ustvarjalnost je dobila prečnzaki standardne figure na kadrovske šahovnici. Saj, izumiteljstvo terja študij in delo, nagrade za to so redke, položaji, plače in premije pa prihajajo kar same od sebe. So standardna in znesajo več kot novatorstvo z diplomom vred. Kdo torej ne bi raje bil soliden in pomemben uradnik v podjetju kajti razlika med inženirjem v obratu in pisarni je še zmerom velika.

Zato Florijan raje tiči med papirji. Iz njih najprej izve, kako stoji žito srebra v barometru finančne in gospodarske klime v podjetju. In če značni pritisk pada, razpne jadra in odkrmaril v sončnejši pristan. Tudi to menjavanje komfortnih stanovanj in lov za privilegiji terja čilaga duha in mngo ustvarjalnosti. Ali ni res?

-dV

Za boljšo preskrbo v Celju

Po temeljitih in daljših pripravah so konec minulega meseca izdelali v Celju perspektivni načrt preskrbe v mestu in le-tega predložili v razpravo obema zboroma občine, ki sta ga sprejela.

Osnovno vodilo načrta preskrbe je v tem, da se v prihodnje zagotovi redna, zadostna in kakovostna preskrba ljudi na strnjem območju mesta z najvažnejšimi življenjskimi potrebščinami. Gre tudi za to, da se v prihodnje prepreči občasne motnje v preskrbi, ki med drugim tudi povzročajo nepravilno dviganje cen ter razne druge negativne pojave.

Za uresničenje slednjega načrta še ni vseh pogojev. Zato bo občina v naslednjih dveh letih družno s podjetji vlagala znatna sredstva za zgraditev nekaterih pomembnejših objektov ter za razne ureditve. Vložiti bo treba blizu 700 milijonov dinarjev. Računajo, da bodo podjetja lahko prispevala 287 milijonov dinarjev.

loti odvisni od dovoza iz drugih področij.

• MLEKARNA, PEKARNA, NOVE TRGOVINE...

V skladu z novim načrtom bo stekla gradnja mlekarne za 20 tisoč litrov mleka dnevno že prihodnje leto. Stroški bodo znašali 140 milijonov dinarjev. Tudi nameravajo urediti več novih prodajal za mleko in mlečne izdelke.

Na pomlad 1959 bodo v Gaberju — Celje začeli zidati sodobno pekarno z zmogljivostjo 20 tisoč kilogramov kruha dnevno. Predvsem se bo potem izboljšala izbira pekarskih izdelkov, kakor tudi kruha in peciva itd. Mimo tega bodo na Otoku, v Gaberju ter ob Ljubljanski cesti odprli nove prodajalne. Za vse to bo

jalci pogodbeno vezati za dobavo živine. Te pogodbe bo pristojen organ občine kontroliral. Enako velja seveda tudi za ostala preskrbovalna podjetja v mestu.

V tej stroki naj bi do vključno 1961 investirali 163 milijonov dinarjev; za klavnico 100 milijonov, novo ribarnico 6,5 milijonov, za hladilne omare, hladilne vitrine, hladilne kamione in druge naprave blizu 50 milijonov dinarjev, vtem ko je 9 milijonov din predvideno za lokale.

Da bo mogoča lažja izvedba potrebnih investicij, bodo vsa preskrbovalna podjetja v občini tretirana kot komunalna podjetja. S tem bo občinski ljudski odbor dobil tudi možnost vplivanja na cene. Novost bo tudi egalizacijski sklad pri občini za kritje razlik v primerih tržne intervencije. Sredstva tega sklada se bodo stekala iz občinskega prometnega davka na drobni blagovni promet in to v višini 5 odstotkov od skupnega zneska vplačanega davka.

• DVE NOVI RESTAVRACIJI — TOKRAT ZARES

Problema družbene prehrane v Celju ne kaže na tem mestu znova načenjati, ker smo o tem že večkrat pisali. Slednje poglavje preskrbe je tokrat v perspektivnem načrtu takole prikazano: Neodložljiva je ustanovitev posebnih obratov za družbeno prehrano. Zato se predvideva gradnja dveh večjih restavracij. Le-ti bodo uredili izključno s prispevi celjskih podjetij. Restavraciji naj bi imeli zmogljivost 1500 obrokov dnevno. Prvo restavracijo v Gaberju bodo najbrž začeli zidati prihodnje leto, drugo pa v Ipavčevi ulici leta 1960. Občina bo tudi uredila novo expresno restavracijo. Za ureditev omenjene restavracije je predvideno 17 milijonov din, tako da bo skupaj investirano za družbeno prehrano 137 milijonov dinarjev.

Zagotovilo, da bo občinski ljudski odbor dosledno izvajal perspektivni načrt preskrbe v Celju, vlija upanje, da bo tudi na tem področju kmalu mnogi boljše v prid življenjskega

F. K.

35 KW električni daljnovod Maribor—Slovenska Bistrica

Drva in premog ali elektrika? Težave z omrežjem — Kurjave ne bo zmanjkalo

MARIBORČANOV ne bo zeblo

Ze lep čas traja letna doba, v kateri nas vreme stalno opozarja, da je treba premisliti, kako in s čim si bomo doma ogreli premrzlene kosti. Marsikateri Mariborčan si še ni na jasnem, kje bi črpal energijo za ogrevanje svojih stanovanjskih prostorov in za gospodinjstvo. Za elektriko se ni težko odločiti tistim, ki prebivajo v novih sodobno opremljenih stanovanjih. Drugače je v starih hišah, ki so v Mariboru še zmeraj v veliki večini. V njihovih sobah še stojijo stare peči, v kuhinjah pa se črnijo včasih že razpadajoči štedilniki. Stanovalec teh hiš sodobno gospodinjstvo in sodobno ogrevanje ni vselej dostopno, kajti ne samo, da mnogi ne zmorejo sredstev, ki so potrebna za nakup dragih električnih naprav, tudi hišne napelje in mariborsko električno omrežje še zdaleč niso dorasli večji potrošnji električne energije.

Pred podražitvijo električnega toka je bila računica elektriki nedvomno v prid. Danes, ko plačujemo za kilovat 3 dinarje, za tono premoga 2080 do 4360 dinarjev in za meter drv 2500 do 3200 dinarjev skoraj ne bi mogli gotovo reči, kateri izmed energetskih virov je najcenejši. V gospodinjstvu se bo elektrika nedvomno vedno bolj uveljavljala, za kurjenje prostorov pa je njena uporaba prav gotovo negospodarska, ker problematizira staro hišno napeljevanje in mestno električno omrežje, hkrati pa precej škoduje naše elektrogospodarstvo.

POL MILIONA ZA KILOVAT

V zimskih mesecih mora elektrogospodarska skupnost Slovenije zaradi premanjnih vodnih količin na dravskih elektrarnah pogosti vae kalorične elektrarne s polno paro. V teh pa lahko izrabijo le 20 % premogove kalorične vrednosti. Izguba energije na poti do potrošnika znaša 15 % in če končno ugotovimo še, da mariborsko elektrogospodarstvo investira za vsak kilovat, ki ga hoče spraviti k potrošniku, pol milijona dinarjev, potem je jasno, da je v današnjih razmerah grejti prostorov z električnimi pečmi potratna. Energijo premoga, ki jo morajo zaradi potrošnikovega udobja pokuriti v kaloričnih centralah, pa bi v peči mnogo bolje izkoristili.

OMREŽJE JE ŽE TRHLO

Mariborsko električno omrežje je že v tolikšni meri zastarelo in izrabljeno, da ni mogoče preprečiti pogostih motenj ali prekinitev toka. Šele leta 1956 so jo namreč začeli obnavljati. Posledice tolikšne zamude pa še ne bodo tako kmalu izginile. Pri podjetju »Elektro-Maribor« so strokovnjaki preračunali, da omrežje še v dveh letih ne bi mogli povsem obnoviti, pa četudi bi dobili za to neomejena denarna sredstva, primanjul jim namreč strokovnega kadra. Razen tega jim dela težave tudi financiranje električnih naprav srednje napetosti (35 KV), ki je življenjsko važno za široko potrošnje in industrijo. Zaradi vsega tega stari štedilniki tudi poslej ne bodo smeli povsem izginiti, kajti prekinitev toka in jeze potrošnikov ne bo še tako kmalu konec.

Potrošniki sami pogosto povečujejo težave mariborskega elektrogospodarstva. Razen črnih odjemalcev, ki jih nikoli ne bo zmanjkalo, povzročajo škodo tisti potrošniki, ki brez dovoljenja in nestrokovnjaško sami vgrajujejo nove napeljevanje in naprave. Tudi neznanje velikokrat škoduje potrošniku. Mnogi nočejo razumeti, da na 20 let staro stikalno ni mogoče priključiti vsega, kar nudi gospodinjstvu sodobna elektrotehnika. Lahko si je zamisliti, kolikšno je razočaranje potrošnika, ki zve, da svojega novo kupljenega pralnega stroja ali hladilnika ne bo mogel uporabljati, če ne bo plačal drage montaže nove napeljevanje. Z vedno večjo porabo električnega toka (ani so mariborska gospodinjstva potrošila 28.805.000 kilovatskih ur, letos pa bo predvidoma to število porastlo še za 15 odstotkov) se bodo povečale tudi težave, ki bi jih lahko znatno omilili le ob pomoči uvidenih potrošnikov.

JESENSKA GNEČA

V poletnih mesecih je bilo pri mariborskem »Kurivu« ves čas drv in premoga dovolj. V oktobru pa so zaloge izginile. Nekateri potrošniki je že skrbelo, da bo kurjave zmanjkalo. Toda naval odjemalcev že poenjuje in čeprav je treba na kurjave malce čakati, se ni bati, da bi zmanjkalo in ni skrbi, da bi Mariborčane zeblo.

K.

IZ BLIŽNJE OKOLICE BO DOVOLJ VRTNIN

O količinskih potrebah posameznih živil za zadovoljitev mestnih potreb tu ne bi nadrobno pisali. Dosti važnejše je, kateri ukrepi bodo pomagali uresničiti predvideni načrt. Kaj bo storjeno, da bo zmeraj dovolj vrtin in sadja, mesa in mesnih izdelkov, kruha, mleka in mlečnih izdelkov itd. Razumljivo, potrebe iz leta v leto naraščajo in nemogoče je prepustiti posameznim podjetjem, da več ali manj stihajsko skrbijo za svoje področje.

Z novimi investicijami (72 milijonov din) bo zagotovljeno, da bodo gospodarske organizacije »Agropromet«, kmetijsko gospodarstvo Lava in Mestna vrtnarja resno zalagale celjski trg z vrtinami, poljskimi pridelki in sadjem. Urediti nameravajo nove tople grede, razširiti vrtno površino, nabaviti dovolj namakalnih naprav, meliorirati nove kompleksne zemljišče, urediti več prodajal itd. Na Zepini blizu Bu-

kovčaka bo v letih 1959—60 z melioracijami pridobljenih 100 hektarov za sodobno vrtnarstvo. Prav tako bodo pridelovali zgodnjo zelenjavo, da ne bodo v ce-

Poslovalnica trgovskega podjetja z živil »Center« v Celju

potrošenih 82,5 milijona dinarjev. Špecerijske trgovine v mestu bodo izvedle več izboljšav. Za drugo leto je tudi v načrtu gradnja novega centralnega skladišča za živila ter še 4 nove trgovske poslovalnice špecerijske stroke (Kersnikova ulica, Dobrna, Otok in Gabrje).

Preskrba z mesom in mesnimi izdelki v Celju ni zadovoljiva, zato bodo na tem področju potrebne resne spremembe. Podjetja se bodo morala s proizva-

ječinico, ki jo bodo uporabljali tudi izven letne sezone. Ob raznih praznikih na primer je na Jezerkem vse polno gostov. Tudi ob sobotah in nedeljah je tu močno razgibano.

V letošnji sezoni je bilo na Jezerkem precej več turistov, to pa zato, ker so opremili precejšnje število privatnih sob. Tudi planinska postojanka »Češka koča« na Ravnah pod Grintovcem ni imela še nikdar takega obiska. Zdaj jo obiskujejo tudi smučarji in tako zanjo zima ne pomeni več mrtve sezone. Turistično društvo namerava prihodnje leto poskrbeti za še lepšo podobo Jezerškega, tako da bo za goste kraj še bolj mikaven.

V dolino jih bomo peljali, da bodo potrošniki z njimi preskrbljeni

je bogato in okusno urejen, pomeni pa veliko pridobitev za turizem, ribištvo, hkrati pa tudi za znanstvena raziskavanja. Člani sekcije so precej dela opravili sami, pomagala pa je tudi tovarna Iskra iz Kranja s svojimi tehničnimi stroji in kadri.

Do ponedeljka so opravili v murskosoboškem okraju vse občne zore sindikalnih organizacij razen nekaj izjem. Splošna ocena občnih zborov je, da so znatno boljše od lanskih. O gospodarskih vprašanjih so razpravljali na njih mnogo več kot o lastnih organizacijskih. Sindikati so izluščili svoja mnenja o mnogih vprašanjih, o katerih odločajo organi delavskega samoupravljanja. Na račun kršilcev delovne discipline je bila povedana marsikatera gorka, kajti za povečanje storilnosti morajo skrbeti vsi člani delovnega kolektiva.

V tovarni kovinske galanterije Panonija v Murski Soboti so na sindikalnem občnem zboru ugotovili, da bo moral kolektiv graditi stanovanja. Del sredstev, ki mu letos ostanje, bo moral vsekakor nameniti za dvanajst stanovanj, ki jih bo začel graditi spomladi. O takšni potrebi so delavci in usluž-

beni Panonije močno prepričani, dokler ne začnejo razpravljati o delitvi dobička v obliki dodatnih plač. Takrat pa se začnejo pojavljati dvomi: rajši več sredstev za gradnjo stanovanj ali za izplačilo vsakemu članu kolektiva v gotovini? Kadar prevladajo osebne koristi, dajejo prednost delitvi kar največ dobička in potisnejo potrebe nekaterih članov kolektiva na stran. To se je pokazalo tudi na občnem zboru sindikalne organizacije. Gotovo pa se bodo o tem še pogovorili.

IZHODIŠČE JE STORILNOST

Bolj odločno so sindikalne organizacije predlagale, da je treba poskrbeti za izboljšanje prehrane članov delovnih kolektivov. Na predlog sindikalne organizacije je Agromont v Gornji Radgoni uvedel v teh dneh priprav toplaga obroka hrane. Podobno pripravljajo v

opekarni Križevci-Boreci in v rudniku Presika. Kakor so predlagale sindikalne organizacije, pa je treba pripravljati tople obroke hrane, če ni mogoče ustanoviti restavracije, še v mnogih podjetjih.

Sindikati so močno obsodili na občnih zborskih tudi izostankarje z dela, delavce, ki se pred delom ali med delovnim časom napijejo, in druge škodljivce, ki zavirajo rast storilnosti. Kadar so delavci trezni, želijo s pridnostjo več zaslužiti — le redki so med njimi lenuhi in špekulanti. Ker je v Pomurju mnogo vina in jabolčnika, pa nekatere premoči alkohol. Uživanje alkoholnih pijač mnoge zapelje, da se upijajo in niso sposobni za delo. V opekarni Križevci-Boreci so poleg skuhalni do 100 litrov črne kave dnevno, da so si gasili žejo delavci pri pečeh, ko je bilo mnogo jabolčnika in mošta, pa je niso marali več. To se je poznalo tudi pri delu. Podobne težave povzročajo dober pridelek sadjeva in vina tudi v rudniku Presika in drugod.

SINDIKAT PREDLAGA, DELAVSKI SVET ODLOČA

Na letošnjih sindikalnih občnih zborskih, preresetali mnoga vprašanja v medseboj-

ni povezanosti: stanovanja, delitev dobička, večanje storilnosti, skrb za zaposlene ljudi, samopomoč in podobno. Obravnavali so mnoge stvari, o katerih odloča delavski svet, in naredili zaključke, ki so bili neke boljše, neke slabši, kar je odvisno od zrelosti kolektiva in sposobnosti sindikalnih funkcionarjev. Sindikati so torej razpravljali, kako oni ocenjujejo različna gospodarska vprašanja, ter predlagali, kaj bi bilo treba storiti.

mnenje, še preden delavski svet vetu v Murski Soboti pravi. Da sindikalne organizacije v svojih razpravah o gospodarjenju niso šle nikjer predaleč in poizkušale omejevati pravice delavskih svetov. Zato je prav in potrebno, da razpravljajo o gospodarjenju in povedo svoje mnenje, še preden delavski svet odloči, kaj je treba narediti. Sindikati naj le predlagajo, da bodo člani delavskega sveta lažje pravilno odločali in tudi sami proučili vprašanje pred svojo sejo. Tako bodo morale delati vse sindikalne organizacije in ne le priključiti tistemu, kar odloči delavski svet brez dovoljene proučitve na predlog nekih vodilnih uslužbenecv. Tudi takšnih sindikalnih organizacij je namreč še precej.

J. P.

Še več jih bodo privabili

Ob vznožju zasnežene verige Kamniških planin leži idilna gorska vasica Jezerko. Skozi njo drži cesta med sodobno Avstrijo in našo Ljubljano. Pravzaprav ne vidiš nič posebnega, če se pelješ skozi Jezerko z avtomobilom. Če pa imaš čas, da stopiš po stezah jezerskih smrekovih gozdov, te prevzame nekaj, česar ne moreš nikdar pozabiti. Eindhstvena klima, neposredna povezanost naselja s smrekami in gozdovi in številne možnosti resničnega oddiha so značilnosti tega kraja. Zato je turizem na Gorenjskem vsak dan važnejša gospodarska dejavnost.

Turistično društvo Jezerko se trudijo, da bi povečalo promet v svojem kraju. Ze letos je poskrbelo, da so na razstavah s slikami vabili goste na Jezerko. Zdaj pa skupno z občinskimi podjetjem pripravljajo, da nah v vseh večjih krajih, v novem letu pa nameravajo izdati okusen propekt, ki naj ponese glas o Jezerkem tudi preko naših meja. Prometne zveze Ljubljana—Jezerko so hotele ugodne v sodobnih avtobusih. Restavracijski prostori na Jezerkem izboljšajo pravo planinsko vzdušje, vendar pa zaradi stalno naraščajočega prometa postajajo letni premanjani. Prihodnje leto bodo tudi hiše tega poskrbeli. Zgradili bodo

Od vsepo vsod

Kulturni večer v Radgoni

Minuli teden je v prireditveni dvorani v Gornji Radgoni govoril o življenju in delu pesnika Ivana Cankarja Manko Golar. Med recitacijami Cankarjevih del so izvajali tudi glasbene točke gojenci radgonske glasbene šole. Razen tega pa so se predstavili tudi nekateri mariborski književniki, ki so brali svoja dela: Slavko Jug, Franc Forstnerič, Franc Srimf in Milan Kajič. Proslava je lepo napela in številni poslušalci so nastopajočce nagradili z aplavzom.

Pri starem bodo ostali

Upravni odbor usnjarskega kombinata KONUS v Slovenskih Konjicah je med delavci izvedel anketo. Eno izmed glavnih vprašanj je bilo, kako bi izplačevali mesečne prejemke. Ali naj jih izplačujejo kot sedaj, da dobe akontacijo 25 v mesecu in nato 15 postopenj za minuli mesec. Večina zastopenj se je odločila za sedanjost. Tako bo izplačevanje prejemkov ostalo pri starem.

Nagrade, pohvale in odlikovanja

Za letošnje proslavo Dneva JLA bodo pripravili v Slav. Konjicah akademijo. Ob tej prilležitosti bodo najboljše mladince iz odreda predvojaške vzgoje nagradili in pohvalili, nekateri nastopajoči pa bodo dobili odlikovanja predvojaške vzgoje. Če pa bodo do tega dne pripravili prapor predvojaške vzgoje, ga bodo tudi razvili.

Nov akvarij v Kranju

V nedeljo dopoldne so v Kranju poleg osmetleke »Simon Jenko« odprli mestni akvarij, ki ga je uredila sekcija ribištva družine. Na »slavnosti« otvoritve je predsednik ObLO Kranj Franc Fuhrar poudaril velik pomen akvarija za vsa Gorenjsko. Kranjski akvarij

Le rouge baiser PARIS 24 NIANSE Daklia

TELESNA KULTURA

RAZGOVOR O PROBLEMIH SMUČARSKEGA ŠPORTA

Nazadovanje je le navidezno

Ljubljana, 16. dec. — Na skupnem sestanku izvršnega odbora Smučarske zveze Slovenije, predstavnikov Sportne zveze Slovenije in športnih novinarjev je v uvodnih besedah predsednik SZS dr. Danilo Dougan omenil glavne probleme smučarskega športa: množičnost, tekmovalna kvaliteta, organizacijska vprašanja in gnotna sredstva.

Množičnost v smučanju je poseben problem, kajti odvisna je od različnih pogojev. Moč pa je ugotoviti, da v množičnosti napredujemo, saj po neuradnih podatkih, aktivno smučarjev v Sloveniji približno 100.000 ljudi. Seveda bi bilo treba zajeti večino teh tudi v organizirano smučanje. To pa je spet povezano z novim problemom: v Sloveniji imamo nekaj več kot 190 smučarskih učiteljev in instruktorjev, potrebovali pa bi jih 800! Se enkrat smo slišali tudi podatek, da imamo v Sloveniji 90 večjih skakalnic. Tokrat v zvezi z drugim, da imamo le šest instruktorjev za skakanje, namesto na vsaki skakalnici po enega. To je toliko slabši položaj, če upoštevamo, da je med mladino za skoke izredno zanimanje (čež 100 pionirjev ob skakalnih dnevih na Mosčocu v Ljubljani, v Mariboru, na Gorenjskem smučarskem tednu itd.). Zato bo referat za skoke pri SZS v letošnji sezoni poslal v sedemnajst večjih krajih v Sloveniji instruktorje ozioroma trenerje z demonstratorji iz vrst mladincev. Le-ti bodo v teh krajih na razpolago vsem, ki bodo želeli skakati ali izpopolniti svoje znanje.

SMUČANJE ŠOLSKI PREDMET?
Več pozornosti bi treba posvetiti tudi smučanju v šol — veljalo bi razmisлити, da bi v šolah uvedli smučanje kot del rednega telesnozgodnjega pouka — ki mora biti osnovna in rezervna za množičnost, tesneje sodelovati s telesnozgodnjimi društvi, predvsem kar se tiče izletniškega, in s Plavinske zveze, kar se tiče turnega (visokogorskega) smučanja. Neizkoriščeno področje pa so seveda tudi delovni kolektivni gospodarskih organizacij in podjetij.

POMANJKANJE OSEBNE POBUDE
Tekmovalna kvaliteta ostriša njena stagnacija pravzaprav ustvarja videz, da naš smučarski šport nazaduje. Vzrok? V pomanjkanju visokokvalitetnega strokovnega kadra, sodobne opreme in modernih tehničnih pripomočkov, pomanjkljiva priprava večine naših vrhunskih tekmovalcev, slabe zime (že nekaj sezon) in nezadovoljiva sredstva, ki preprečujejo, da bi naši smučarji, kot to delajo drugod, poskušali sneg. Delno pa so sicer krivdo tudi tekmovalci sami, posebno alpski in skakalci, ki v glavnem čakajo, kdaj jih bodo poklicali na tečaj ali trening, medtem ko manjka pri njih osebne pobude. Zato je razumljivo, da naši tekmovalci niso enakovredni evropski, pravzaprav niti srednjeevropski elit, ki ima na prvih tekmovalnih v sezonah za seboj dolgotrajno pripravo, med njimi tudi že kilometer za kilometrom na snegu.

PROGRAM JE TREBA IZDELATI PREJ
Skakalnica z umetno maso je namreč tudi edina stvar, ki zanjo še ni prepoznano. Za vse ostalo so namreč udeleženci, na čelu s predsednikom športne zveze Slovenije Leopoldom Kresetom, menili, da bi Smučarska zveza Slovenije morala sestaviti načrt dela na vseh področjih že najkasneje septembra in ne sedaj, ko smo že v sezoni (včeraj se je na primer začel tečaj za skakalce v Planici). Če bi bil načrt — obširen in pester kot je — sestavljen pravčasno, bi ga, po besedah tovariša Kreseta, lahko uresničili vsaj z 80%, tako pa bodo sedaj neprimerno večje težave in časovna stiska za njegovo uresničitev.

KLUBI — ZARISCA DELA
Dosti je bilo govora tudi o smučarskih klubih in društvih, ki morajo biti žarišča vsega dela in si priboriti tudi svoje mesto v komuni. Opaziti pa je, da naslednja višja organizacijska oblika — podzveze — ni v celoti opravila svojih nalog. Zato bo treba najti novo obliko. Najboljša bo verjetno v tem, da se bodo podzveze vključile v okrajne športne zveze, kot neke vrste oddelki ali odbori. Sicer pa bo letos tehnični odbor pri SZS usmeril delo na tako imenovane bazene, zaključena področja, v katerih bo z ozirom na naravne pogoje forsiral posamezne discipline.

Tudi pri klubih pa je bilo videti pomanjkanje pobude. Z domiselnostjo si je moč marsikje pomagati, kot so to n. pr. naredili v Enotnosti, Zagorju, na Bledu in še v nekaterih drugih. Dogovorili so se z obrtniki, ki so izdelali za klub smučil po naročilu (seveda ne za vrhunske tekmovalce), ki so prišle znatno ceneje (od 1900 do 1500 dinarjev) kot če bi jih kupili v trgovini. Klubi bi morali tudi skrbeti za celotne priprave tekmovalcev in počitvi športno življenje v svojih kolektivih, ne pa več ali manj kampanjsko delati kot doslej.

Eden glavnih pogojev za nadaljnji napredek našega smučarskega športa pa je, da smučarskih delavcev ne sme obviadati pesimizem, kot je poudaril tovariš Kreseta, ampak morajo z voljo, požrtvovalnostjo, iznajdlivostjo in optimizmom premagovati težave, tako gnotne kot organizacijske.

V. SLAMBERGER

KLUBI — ZARISCA DELA
Dosti je bilo govora tudi o smučarskih klubih in društvih, ki morajo biti žarišča vsega dela in si priboriti tudi svoje mesto v komuni. Opaziti pa je, da naslednja višja organizacijska oblika — podzveze — ni v celoti opravila svojih nalog. Zato bo treba najti novo obliko. Najboljša bo verjetno v tem, da se bodo podzveze vključile v okrajne športne zveze, kot neke vrste oddelki ali odbori. Sicer pa bo letos tehnični odbor pri SZS usmeril delo na tako imenovane bazene, zaključena področja, v katerih bo z ozirom na naravne pogoje forsiral posamezne discipline.

Tudi pri klubih pa je bilo videti pomanjkanje pobude. Z domiselnostjo si je moč marsikje pomagati, kot so to n. pr. naredili v Enotnosti, Zagorju, na Bledu in še v nekaterih drugih. Dogovorili so se z obrtniki, ki so izdelali za klub smučil po naročilu (seveda ne za vrhunske tekmovalce), ki so prišle znatno ceneje (od 1900 do 1500 dinarjev) kot če bi jih kupili v trgovini. Klubi bi morali tudi skrbeti za celotne priprave tekmovalcev in počitvi športno življenje v svojih kolektivih, ne pa več ali manj kampanjsko delati kot doslej.

Eden glavnih pogojev za nadaljnji napredek našega smučarskega športa pa je, da smučarskih delavcev ne sme obviadati pesimizem, kot je poudaril tovariš Kreseta, ampak morajo z voljo, požrtvovalnostjo, iznajdlivostjo in optimizmom premagovati težave, tako gnotne kot organizacijske.

V. SLAMBERGER

Prah iz počiščenih miznic

Kljub temu, da je bilo prvenstveno tekmovalje v SCL končano že pred enim mesecem, nadaljuje v polnem obsegu. Disciplinsko sodišče, kakor tudi tekmovalna komisija, morata še počistiti svoje miznice v zvezi s storjenimi prekrškami na tekmah jesenskega dela prvenstva.

Tako bo disciplinsko sodišče razpravljalo še o dvojnem prekršku Klavdivarja iz Celja. V enem primeru zato, ker ni pravočasno vplačal predpisanih pavšal, zaradi česar je bil suspendiran, v drugem pa, ker je nastopil na prvenstveni tekmi 23. novembra proti Slovani v Ljubljani, čeprav je bil pod suspenzo.

Zaradi navedenih prekrškov bo lahko NK Klavdivar kaznovan s prepovedjo nastopanja, zaradi česar lahko tekmovalna komisija registrira tekmo Slovani: Klavdivar z rezultatom 3:0 p. f. v korist Slovana. To pa utegne vplivati na dokončno razvrstitev Slovana in »Jesenice« na repu lestvice.

V slovenski konjski ligi znaša celoten izkupiček, kot smo že poročali, 3.100.000 din. Največ izkupička so porabili trije klubi mariborske podzveze (nekaj nad milijon dinarjev), medtem ko so štirje ljubljanski klubi v povprečju in pa glede na število prebivalcev na slabšem.

Zanimivo je, da so znašali stroški za sodnike za 66 tekem 300.500 dinarjev, ali pa v povprečju — 4500 dinarjev na posamezno tekmo. To je vsekakor velik izdatek v breme klubov izven že omenjenega izkupička.

PESTER SPORED BOKSARJEV IN JUDOISTOV TRI SREČANJA na Gospodarskem razstavišču

Po več letih bomo v Ljubljani spet pričeli moštvenemu prvenstvu Slovenije v boksu. Na prvenstvu bodo nastopila moštva »Maribora« in Branika iz Maribora ter Odreda iz Ljubljane. Prireditelj, BK ODRED je razdelil srečanja tako, da bo prvi dvoboj v petek ob 19. uri v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča.

Drugi dvoboj bo v soboto ob 15.30 v Domu železničarjev pri glavnem kolodvoru.

Zadnje srečanje pa bo v nedeljo dopoldne ob 10. uri, spet v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča.

V ringu bomo videli zbrane spet vse najboljše boksarje Slovenije, med temi olimpijskega kandidata Zurnana, nadalje Šibilo, Prešerna, Bitenca in druge.

Dvorano na Gospodarskem razstavišču pa bodo zasedli športniki tudi v nedeljo dopoldne, ko se bo ob 16. uri začelo moštveno prvenstvo Jugoslavije v judu. Pravico nastopa na tem prvenstvu so si priborili Radnički iz Beograda, Mladost iz Zagreba in ŽTAK »Ljubljana« iz Ljubljane. Domačini, ki so lani v Beogradu osvojili prvo mesto, bodo letos branili naslov moštvenega državnega prvaka.

Posebej velja omeniti, da so zaradi lepšega pregleda nad borbami, organizatorji vseh treh privedite že sedaj poskrbeli za to, da bodo tribune pripravljene.

Brzjavke

REKA, 16. dec. (Tanjug) — Plavinska odprava (reševalna) plavinskega društva je brzjavno sporočila, da se je povzpela na najvišji vrh Afrike — Kilimandžaro. Kot je poznano, je v tej odpravi 10 reških planincev, ki imajo na razpolago lastni kamion.

BRNO, 16. dec. (CTK) — Košarkarski reprezentanca CSR je premagala Bolgarijo s 63:50 (23:28).

HONGKONG, 15. dec. (AP) — Kitajski študent Li Tsengfu zi Tientsina je dosegel nov svetovni rekord v vožnji s kolesom na 100 km (na cesti). To razdaljo je prevozil v 1 ur 51:17 min. Mednarodna kolesarska zveza pa tega rekorda ne bo mogla priznati, ker je bil dosežen na cesti in bo še vedno veljal rekord Italijana Benedettija iz leta 1942 s časom 2:20:51,5.

Državni prvak ostal doma

Zagreb, 16. dec. — Državni nogometni prvak Dinamo, ki bi moral včeraj odpotovati na dvajsetdnevno turnejo po Španiji in Portugalski, je prejel iz Pariza vest, da naj ne odpotuje. Menda pa bodo zagrebški nogometaši v decembru odpotovali na krajšo turnejo po Portugalski.

SLOVENIJA-CESTE splošno gradbeno podjetje, LJUBLJANA poziva

vsa podjetja, zadrage in privatnike, ki imajo kakršnekoli zahtevke do gradilišča Bič, Jezero in Asfaltne baze Trebnje in za te še niso dostavili računov, da jih predložijo najkasneje do 23. decembra 1958. Navedena gradilišča so v likvidaciji in po navedenem roku dospelih računov ne bomo mogli upoštevati.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION« Sovjetski film

Letijo žerjavi
Režija: Mihail Kalatozov. Igrata: Tatjana Samojlova in Alek Batalov. Film je doblj prvi nagrado na letošnjem festivalu v Cannesu. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat! Ob 10 matineja franc.-jugosl. cinemascope filma »La Tour, pazi se, njiokrat!« — Predprodaja vstopnic od 9—11 in od 14 dalje.

KINO SOČA

Predvaja v okviru festivala slovenskih filmov film
»Trenutki odločitve«
Režija: František Čap — 1955. Tednik F. N. 50. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat! — Predprodaja vstopnic od 9—11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: ameriški barvni film »Priateljsko prebrčevanje«. Režija: William Wyler. Igrajo: Gary Cooper, Dorothy McGuire in Anthony Perkins. Film je doblj prvo nagrado na festivalu v Cannesu 1957. Tednik: »Bell konji« pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 30 in 20. Zaradi izredne dolžine filma je zvišana cena pri vstopnici za 10 din.

KINO »VIC«: francosko-jugoslovanski barvni cinemascope film »Pazi se, la Tour«. Igrajo: Jean Marais, Nadja Tiller in Eleonora R. Drago. Tednik F. N. 50. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »SLOGA«: italijanski film »Za na dneva«. Tednik F. N. 50. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »SISKA«: premiera ital. filma »Zeleznice«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Samo danes! Predprodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9—11 in od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM: ob 10 sovj. barvni film »Veselo zgodbe vojaka Brovčina«. — Ob 15 ameriški barvni film »Trije novički v vojni«. — Ob 20 ameriški barvni film »Gora«.

KINO »TRIGLAV« Ameriški barvni vstavlison film

DEŽELA FARAONOV

Tednik. V glavni vlogi John Hopkins. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat!

DROBNI OGLASI

RACUNOVODJA z večletno prakso in ustrezno kvalifikacijo išče zaposlitev. Zanima ga mesto. Po pogovoru na oglasni odd. LP pod »Sposobnosti«. 4918

GRADBENO PODJETJE »I. MAJ« Koper razpisuje mesto **FINANČNEGA KNJIGOVODJE** z najmanj 5-letno prakso in mesto **ADMINISTRATORKE** z znanjem stroještva. Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. Prijave dostavite upravi podjetja v roku 8 dni od dneva objave.

PROSIMO tovariše, ki so dokončali gradbeno solo v Zagrebu 1950/51, naj se javijo na naslov: Ranko Dražić, Beograd, Teslina 10/L. HRVATSKO

PHEDISTAVNISTVO ZA HRVATSKO s sedežem v Zagrebu prevzema sestvom v telefonem v bližini centra na razpolago. Ponudbe na upravo lista pod »Zagreb«.

POSNEMALNIKI znamke »Plisabel« ugodno prodam. Naslov v oglasni oddelku LP.

PRODAM strožnico, tričetlet in vseh Naslov v oglasni oddelku LP.

DEKLE staro 35 let, z majhnim posestvom v vrednosti 800.000 din. želi spoznati starejšega fantja ali vdovca. Plisite ljud. pravici prijaviti pod »Nekadilec«.

PRODAM MOTORNO KOLO NSU-175 z max prevozom 3000 km. Plisite v gotovino ali pa s čekom za polnštvo.

»DINARA«

tuja zastopstva in konsignacijska skladišča
BEGRAD, Birčaninova 37
sporoča vsem interesentom, da bo imela
od 17. decembra letos do 5. januarja 1959
inventuro svojih konsignacijskih skladišč in v tem času ne bo izdajala
nikakršnega blaga teh-le inozemskih tvrdk:

- MOGURT
- PANNONIA
- CHEMOLIMPEX
- KLINGER
- DREYER, ROSENKRANZ-DROOP
- SIEMENS & HALSKE
- HOECHST

246

2 BLEDA

Francoski film »Pariško podzemlje«. Predstavi ob 17 in 20.

IZ NOVE GORICE

»SOCA«: ameriški barvni film »Gospodar Balantrea«.

VESTI IZ TRBOVELJ

»DELAVSKI DOM«: jugoslovanski francoski film »Če pride ljubezen«.

Natečaj

za mesto **TAJNIKA Goriške turistične zveze v Novi Gorici**
Pogoj: višja izobrazba, znanje tujih jezikov in večletno delovanje v turističnih organizacijah. Lastnorčno pisane ponudbe naj vsebujejo kratek življenjepis, prepis zadnjega šolskega spričevala, dokazke o službah in o znanju jezikov ter pogoje glede plače in ostalega. Nekolkovane ponudbe pošljite do 31. decembra 1958 na Goriško turistično zvezo, Nova Gorica, Cesta IX. Korpusa 53.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij
pri podjetju »AVTOPROMET«, KRANJ,
Savska cesta 28
razpisuje delovno mesto

obratnega knjigovodje

Interesenti naj se ustno ali pisмено javijo v tajništvo podjetja. — Nastop službe takoj.

K 180

NOVA PRIDOBITEV

V Kranju bodo te dni začeli z gradnjo zimskega bazena — Pokrili bodo namreč že obstoječi bazen v tovarni Intex

Preteklo soboto je bil v Kranju sestanek, na katerem so se zbrali predstavniki oblasti, gospodarskih in športnih organizacij ter zastopniki Plavalne zveze Slovenije. Snov obravnava je bila graditev zimskega bazena v Kranju.

Poznano je, da je kranjski Triglav danes med vodilnimi plavalnimi klubi v državi. Vendar ni samo kvaliteta odlika tega kluba, pač pa tudi množičnost, saj se je letos poleti učilo plavati v tem klubu vsak mesec prek 400 otrok. Izredno zanimanje za plavanje in odlični rezultati kranjskih plavalcev, so mnogo pripomogli, da se je o problemih kluba razpravljalo tudi izven njega. Največja ovira za še boljše množično delo in kvaliteto je bila kratka sezona. Ta problem je bilo moč rešiti samo z zimskim bazenom.

V tovarni Intex je 23 m dolg odprt bazen, ki ga tovarna uporablja za ohlajevanje vode. Toplota vode v bazenu je primerna tudi za športno udeleževanje, in pred kratkim so se v Kranju odločili, da bodo ta objekt pokrili in tako dobili zimski bazen. Skupaj s predstavniki oblasti, gospodarskih in športnih organizacij, je bilo tako vprašanje pokritja tega bazena rešeno. V zvezi s tem je potrebno še posebej poudariti razumevanje kolektivna, organov delavskega samoupravljanja in vodstva tovarne Intex, ki so takoj privolili, da se tak objekt zgradi.

Prav na tem primeru lahko vidimo zgled, kako naj rešujemo probleme, kjer se jih da hitro in ceneno rešiti. Ni dvoma, da je takih možnosti dovolj še marsikje, potrebno je le, da stvari rešujemo v okviru danih možnosti. Zgled Kranja in kolektivna tovarne Intex bo prav gotovo našel odmev tudi drugod po Sloveniji.

Zanimivo je to, da so ob pripravljenih načrtih vse probleme okoli gradnje zimskega bazena v Kranju, vključno s problemom gnotnih sredstev, rešili v enem dnevu. Tako bodo Kranjani še ta, zagotovo pa prihodnji teden, začeli z gradnjo in v prvih pomladanskih mesecih lahko upamo, da bodo kranjska šolska mladina in plavalci Triglava že uporabljali ta objekt.

Še en dvometra v reprezentanci

Takoj po vrnitvi iz Pesara so člani jugoslovanske košarkarske reprezentance nadaljevali s treningom v Beogradu pred srečanjem z reprezentanco Romunije, ki bo v soboto v Bukarešti.

Priprave najboljših igralcev vodita zvezni kapetan Nikolić in trener Demšar. Mimo igralcev, ki so v Pesaru nastopili proti Italiji, sta na pripravah tudi Dragoljović (Crvena zvezda) in dvometraš Konjović (Partizan). Sodelovanje v reprezentanci je odpovedal zaradi bole Zadrčan Djerdja. Potemtakem bodo v Bukarešto odpotovali: Nikolić, Gordić, Korać (Beograd), Dragoljović, Kontić, Minja (Crvena zvezda), Danuš, Kandus (Olimpija), Djurić (Radnički), Kapelić (Ljubljana), Konjović in R. Radović (Partizan).

Boksarske prireditve so v Ljubljani vedno dobro obiskane. Tudi ob srečanju med boksarji »Ljubljane« in Metaleca iz Zagreba je bila dvorana Doma železničarjev nabito polna. Naš pesnetek prikazuje boj med Kelencem iz Zagreba, na levi, in Erjavcem iz Ljubljane

SPECIALIZIRANO TRGOVSKO PODJETJE Z GRADBENIM MATERIALOM NA DEBELO IN DROBNO »Cement-opeka«, Ljubljana

Vošnjakova 16, telefon 30-140, 31-527
obvešča svoje cenjene odjemalce, da bo imelo zaradi letnega popisa blaga trgovino
zuprio od 22. decembra do vključno 31. decembra 1958.

Zdravniška dežurna služba

ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA-CENTER
Nočna zdravniška dežurna služba
na nučne obiske na bolniškem domu
od 24. do 7. ure jutraj, ob nedeljah
in praznikih ves dan: Miklošičeva
c. 24, telef. 39-151 Za obiske otrok
kličite isto telefonsko številko.

ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA-BEŽIGRAD
Zdravniška dežurna služba za čas
do 13. decembra 1958:
dr. Zinaida Sirkš, Lavričeva 5a, te-
lefon 31-358. V sobotah 39-358

ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA-VIC
Zdravniška dežurna služba:
17. decembra 1958: dr. Milan La-
zar, Rimska c. 23, telefon 22-850.

ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA-SISKA
17. decembra: dr. Ljubimko Mijatovič,
Cernotova 31, telefon 22-831,
18. decembra: dr. Ražko Ponikvar,
Cankarjeva c. 26, telefon 20-748,
19. decembra: dr. Dragica Vidmar,
Cernotova 31, telefon 22-831.

ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA-MOSTE
17. dec.: dr. Milena Starnač, Grab-
ovičeva ul. 18, telefon 30-738,
18. decembra: dr. Rado Debevc, ZD
Moste, Kerkova ul. 5 telefon 31-359,
19. decembra: Zdravstveni dom Mo-
ste, Kerkova ul. 5, telefon 31-359,
20. decembra: dr. Anton Petek, Ti-
tova c. 29 b, telefon 32-700,
21. decembra: dr. Anton Petek, Ti-
tova c. 29 b, telefon 32-700.
V primerih, ko je zdravnik odsoten,
kličite telefon LM 30-300.

ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA-RUDNIK
Zdravniška dežurna služba za čas
do 20. decembra 1958:
dr. Berta Jamar, Zitnikova 11, tele-
fon 22-938. V odsotnosti zdravnika
kličite telefon LM 20-309.

CEBELARJI
Pošljite voščne in voske pra-
vovredno v zamenjavo za satnice.
Pri Medex v Ljubljani že lahko
dobjete nove vlivne satnice. Tam
vam bodo dali potrebna navodila
za delo z novimi satnicami.

V NOVI ZACETNIŠKI DRUŽAB-
NI PLESNI TEČAJ, ki bo jutri v
četrtki ob 18. uri v »CENTRALNI
PLESNI SOLE« - Petkovškovo na-
brižje 20, sprejmemo predvsem še
satnice. Nedeljski začetniški tečaj
pa se začne v nedeljo 21. t. m. ob 10.
Učitelje. Vpisovanje je vsak dan od
17. do 22. in pred začetkom tečaja.
»PLES V SREDO« v festivalni
dvorani »SOČA« vsako sredo,
priredil bo objavljati v soboto 20.
t. m. pa bo zopet redni »DANCING«.
Igrajo »DIXIES«.

PREDAVANJA
Ljudska univerza priredil v ciklu
na predavanja pod naslovom »V SRE-
DO OB OSMI« dne 17. decembra
1958 ob 20. uri v dvorani Doma sindi-
kalcov, Ljubljana, Miklošičeva c. 26,
predavanje gov. dr. Joža Vrhovca -
»Ekonomska vsebina politike
aktivne koeksistence«.
Občinski odbor Zdravniška rezerv-
nih oficirjev in podoficirjev Bežig-
rad sporoča, da bo dne 19. de-
cembra 1958 ob 20.30 predavanje,
spremljano z dvema filmoma. Pre-
davalci: rez. major Ante Sušjan.
Predavanja bo v mail kino dvorani
Gospodarskega razstavišča, vhod ob
razstaviščni. Vabimo vse člane, ne-
člane in občane, da se gotovo udele-
žejo predavanja.

Dotrpel je naš ljubi mož, očka in
stari očka

FRANC JELENC
Štejniški uradnik v pokoju
Pogreb dragega pokojnika bo v
četrtki, 18. decembra 1958 ob 16. uri
iz Františkove mrliške veže na
Zalah.

Ljubljana, Beograd, Zemun, Mari-
bor, Veitke Laško, Cleveland, 16. de-
cembra 1958.
Zalujoči žena Iva, sinova: inž. Franc
in družino, inž. Jože; hčere: Milena,
Iva, Anča, mr. ph. Breda s dru-
žino, vnuki in vnukinje ter ostalo
sorodstvo

Dotrpela je naša ljubljena stara
mama, sestra, tašča, teta in svakinja
IVANKA ČESNIK
vdova, roj. Čarga
Na zadnji poti jo sprejmemo v če-
ttrtek, 18. decembra 1958 ob 15. uri iz
Andrejeve mrliške veže na Zalah.
Košarje, Ljubljana, Trbovlje,
Voitce, 18. decembra 1958.
Zalujoče družine: Česnik, Čarga,
Novak, Miklavč in Požun

Umrl je tovariš
MARTIN PLANKAR
častni član »Svobode« in častni občan mesta Celja
Bil je vztrajen in nezlomljiv bореc za delavske pravice.
Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 17. decembra 1958 ob
15. uri izpred Sindikalnega doma v Celju.
Zvestega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Okrajni svet »Svobod« in prosvetnih društev
Občinski svet »Svobod« in prosvetnih društev
DPD »Svoboda« Celje

List tadeja in tiska: Časopisno-saloziško podjetje »Ljudska pravica«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, telefon 39-181 - Notranjepolitična
Kulturna rubrika Kopitarjeva 6/III, tel. 81-357 - Uprava Trubarjeva ulica 24, telefon 22-491 in 22-492 - Naročniški oddelek Petkovškovo
nabrežje 25, telefon 22-494 - Oglasni oddelek Kopitarjeva ulica 4,
telefon 31-358 - Poslovalnica na Titovi cesti 15 telefon 22-322 - Mesečna naročnina 250 din, za tujino 500 din - Tekoči račun 600-705-1-1393 - Poštni predal številka 42 - Poštnina plačana v gotovini.

DNEVNE NOVICE

GLEDALIŠČA

DRAMA
Sreda, 17. dec. ob 19.30: Brecht:
»Svejk v drugi svetovni vojni«.
Abonma D.
Četrtek, 18. dec. ob 19.30: Cankar:
»Za narodov blagor«. Abonma H.
(V prodaji stojšča.)
Petek, 19. dec. ob 19.30: Majakovski:
»Velika želja«. Abonma Petek po-
poldanski. (V prodaji stojšča.)
Ob 19.30: Osborne: »Ozri se v gne-
vu!«. Abonma ZSJ. (V prodaji sto-
jišča.)

V repertoarju za tekoči teden po-
sebej opozarjamo na premiero zani-
mite in napete mladinske igre S. Mi-
halčkova in M. Klopičeva »Sestero mu-
šketicarjev« v nedeljo, 21. decembra ob
15. uri.
Vstopnice za premiero so že v
prodaji.

OPERA
Sreda, 17. dec. ob 19.30: Donizetti:
»Don Pasquale«. Abonma red F.
Četrtek, 18. dec.: zaprt.
Petek, 19. dec.: zaprt.
Sobota, 20. dec. ob 19.30: Puccini:
»La Bohème«, premiera. Slavnost-
na predstava v počastitev 100-let-
nice rojstva Giacomu Puccinija.
Mezozopranistka Zenaida Paili,
ki bo kot gost pela vlogu Amneris
pri predstavi Verdijeve opere »Aida«
v ponedeljek 22. t. m. v naši Operi,
prihaja v Ljubljano z uspešne tur-
neje v Parizu, v Nemčiji, na Češkem
in Poljskem. Umetnica je stalni gost
v največjih ruskih opernih hišah,
med drugimi tudi v Veliki operi v
Moscvi. Za njeno gostovanje v naši
Operi v ponedeljek 22. bodo vstop-
nice v prodaji od 17. ure dalje danes
v sredo.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pazaža
Sreda, 17. dec. ob 20: Eduardo de Fi-
lippo: »O te prikazni«. Abonma
Mladinski IV.
Četrtek, 18. dec. ob 20: Eduardo de
Filippo: »O te prikazni«. Abonma
Četrtek Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Petek, 19. dec. ob 20: Audry: »Sole-
dad«. Abonma Mladinski I.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pazaža
Sreda, 17. dec. ob 20: Eduardo de Fi-
lippo: »O te prikazni«. Abonma
Mladinski IV.
Četrtek, 18. dec. ob 20: Eduardo de
Filippo: »O te prikazni«. Abonma
Četrtek Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Petek, 19. dec. ob 20: Audry: »Sole-
dad«. Abonma Mladinski I.

VAŽNO OBVESTILO
O SILVESTROVEM KRIZARJENJU
Uspešno nam je, da pri
»Jadriniji«, na Reki
znatno znižamo stroške
Silvestrovske krizarje-
nja z luksuzno molon-
no ladjo »Jugoslavija«.
Nove cene so izredno
ugodne!
Ostale ugodnosti: tu-
ristično posojilo ali pla-
čilo v dveh obrokih,
brezplačno potovanje
otrok od 4 do 14. leta,
izreden popust za otro-
ke od 14. do 18. leta,
odhod iz Ljubljane na Reko z udob-
nimi turističnimi avtobusi ob 18. uri
itd.
Zadnji rok za prijavo: 22. decem-
ber 1958.
Ne zamudite prilike, da ob izred-
no ugodnih pogojih doživite silve-
strovanje, kakršnega se ni bilo pri
nas!
Zahtevajte novi prospekt in po-
drobnejše informacije v naši turisti-
čni poslovalnici v Ljubljani, Mi-
klošičeva c. 17 (tel. 39-645). Pošljite,
ker po 22. decembru prijave ne bomo
mogli več sprejemati!

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 17. dec. ob 20: Br. Nušič: »Go-
rod«. Red C.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE
Ljubljana
Delovne kolektive, množične orga-
nizacije in upraviteljstva šol obvešča-
mo, da bo v času od 23. do 31. decem-
bra letos v okviru praznovanja Novoletne
jelke nastopal s svojim spremstvom
Dedek Mraz. Istočasno bo temu na-
stopu sledila pravljica igra »Janko in
Metka«. Predstave so namenjene de-
lovnim kolektivom, društvenim organi-
zacijam in šolam.

KONCERTI
V petek, 19. t. m. priredi Sloven-
ska filharmonija izredni koncert v
počastitev 80-letnice skladatelja An-
tona Lajovca. Na sporedu so nasled-
nje njegove skladbe: samospevi:
Bujni vetri v polju, Begunka pri zbe-
bi, in Pesem o tiskarju; zbori: Zbe-
leni Jurij (s solistko Zlato Gasper-
šičevo), Kiša, Lan, Pomladni spev.
Večerna pesem in ženski zbor »Gozd-
na samota« s spremljevo orkestra.
Orkester SF pa bo izvajal Adagio in
Pesem jeseni. Solistka je Vilma Bu-
kovčeva, dirigenta pa Božo Leskovic
in Jože Hane. Vstopnice pri dnovni
blagajni SF.

Občinski ljudski odbor Celje sporoča žalostno vest, da je preminil
MARTIN PLANKAR
častni mešan mesta Celje
Od pokojnika se bomo poslovili v sredo, dne 17. decembra 1958 ob 15. uri izpred
Okrajnega sindikalnega sveta v Celju, Slandrov trg.
Zasluznega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Občinski ljudski odbor Celje

Mirno in vdano, kot je živel, je v 63. letu po težki
bolezni dotrpela naša ljuba žena, mama, tašča, sestra,
sestrična in teta
ANGELA VIDIC, roj. TEPINA
K poslednjemu počitku jo sprejmemo na radovljiško po-
kopališče v četrtek, dne 18. decembra 1958 ob 15.30.
Radovljiča, Speittal, Ljubljana, Dunaj, Stražišče,
Ljubno, dne 16. decembra 1958.
Zalujoči mož Joško, sinovi Joža z družino, Janez,
Miha, Andrej, sestra Miel, brata Anton in Lojze
z družinami in ostalo sorodstvo

Občinski ljudski odbor Celje sporoča žalostno vest, da je preminil
MARTIN PLANKAR
častni mešan mesta Celje
Od pokojnika se bomo poslovili v sredo, dne 17. decembra 1958 ob 15. uri izpred
Okrajnega sindikalnega sveta v Celju, Slandrov trg.
Zasluznega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Občinski ljudski odbor Celje

Umrl je tovariš
MARTIN PLANKAR
častni član »Svobode« in častni občan mesta Celja
Bil je vztrajen in nezlomljiv bореc za delavske pravice.
Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 17. decembra 1958 ob
15. uri izpred Sindikalnega doma v Celju.
Zvestega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Okrajni svet »Svobod« in prosvetnih društev
Občinski svet »Svobod« in prosvetnih društev
DPD »Svoboda« Celje

GLEDALIŠČA

DRAMA
Sreda, 17. dec. ob 19.30: Brecht:
»Svejk v drugi svetovni vojni«.
Abonma D.
Četrtek, 18. dec. ob 19.30: Cankar:
»Za narodov blagor«. Abonma H.
(V prodaji stojšča.)
Petek, 19. dec. ob 19.30: Majakovski:
»Velika želja«. Abonma Petek po-
poldanski. (V prodaji stojšča.)
Ob 19.30: Osborne: »Ozri se v gne-
vu!«. Abonma ZSJ. (V prodaji sto-
jišča.)

V repertoarju za tekoči teden po-
sebej opozarjamo na premiero zani-
mite in napete mladinske igre S. Mi-
halčkova in M. Klopičeva »Sestero mu-
šketicarjev« v nedeljo, 21. decembra ob
15. uri.
Vstopnice za premiero so že v
prodaji.

OPERA
Sreda, 17. dec. ob 19.30: Donizetti:
»Don Pasquale«. Abonma red F.
Četrtek, 18. dec.: zaprt.
Petek, 19. dec.: zaprt.
Sobota, 20. dec. ob 19.30: Puccini:
»La Bohème«, premiera. Slavnost-
na predstava v počastitev 100-let-
nice rojstva Giacomu Puccinija.
Mezozopranistka Zenaida Paili,
ki bo kot gost pela vlogu Amneris
pri predstavi Verdijeve opere »Aida«
v ponedeljek 22. t. m. v naši Operi,
prihaja v Ljubljano z uspešne tur-
neje v Parizu, v Nemčiji, na Češkem
in Poljskem. Umetnica je stalni gost
v največjih ruskih opernih hišah,
med drugimi tudi v Veliki operi v
Moscvi. Za njeno gostovanje v naši
Operi v ponedeljek 22. bodo vstop-
nice v prodaji od 17. ure dalje danes
v sredo.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pazaža
Sreda, 17. dec. ob 20: Eduardo de Fi-
lippo: »O te prikazni«. Abonma
Mladinski IV.
Četrtek, 18. dec. ob 20: Eduardo de
Filippo: »O te prikazni«. Abonma
Četrtek Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Petek, 19. dec. ob 20: Audry: »Sole-
dad«. Abonma Mladinski I.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pazaža
Sreda, 17. dec. ob 20: Eduardo de Fi-
lippo: »O te prikazni«. Abonma
Mladinski IV.
Četrtek, 18. dec. ob 20: Eduardo de
Filippo: »O te prikazni«. Abonma
Četrtek Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Petek, 19. dec. ob 20: Audry: »Sole-
dad«. Abonma Mladinski I.

VAŽNO OBVESTILO
O SILVESTROVEM KRIZARJENJU
Uspešno nam je, da pri
»Jadriniji«, na Reki
znatno znižamo stroške
Silvestrovske krizarje-
nja z luksuzno molon-
no ladjo »Jugoslavija«.
Nove cene so izredno
ugodne!
Ostale ugodnosti: tu-
ristično posojilo ali pla-
čilo v dveh obrokih,
brezplačno potovanje
otrok od 4 do 14. leta,
izreden popust za otro-
ke od 14. do 18. leta,
odhod iz Ljubljane na Reko z udob-
nimi turističnimi avtobusi ob 18. uri
itd.
Zadnji rok za prijavo: 22. decem-
ber 1958.
Ne zamudite prilike, da ob izred-
no ugodnih pogojih doživite silve-
strovanje, kakršnega se ni bilo pri
nas!
Zahtevajte novi prospekt in po-
drobnejše informacije v naši turisti-
čni poslovalnici v Ljubljani, Mi-
klošičeva c. 17 (tel. 39-645). Pošljite,
ker po 22. decembru prijave ne bomo
mogli več sprejemati!

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 17. dec. ob 20: Br. Nušič: »Go-
rod«. Red C.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE
Ljubljana
Delovne kolektive, množične orga-
nizacije in upraviteljstva šol obvešča-
mo, da bo v času od 23. do 31. decem-
bra letos v okviru praznovanja Novoletne
jelke nastopal s svojim spremstvom
Dedek Mraz. Istočasno bo temu na-
stopu sledila pravljica igra »Janko in
Metka«. Predstave so namenjene de-
lovnim kolektivom, društvenim organi-
zacijam in šolam.

KONCERTI
V petek, 19. t. m. priredi Sloven-
ska filharmonija izredni koncert v
počastitev 80-letnice skladatelja An-
tona Lajovca. Na sporedu so nasled-
nje njegove skladbe: samospevi:
Bujni vetri v polju, Begunka pri zbe-
bi, in Pesem o tiskarju; zbori: Zbe-
leni Jurij (s solistko Zlato Gasper-
šičevo), Kiša, Lan, Pomladni spev.
Večerna pesem in ženski zbor »Gozd-
na samota« s spremljevo orkestra.
Orkester SF pa bo izvajal Adagio in
Pesem jeseni. Solistka je Vilma Bu-
kovčeva, dirigenta pa Božo Leskovic
in Jože Hane. Vstopnice pri dnovni
blagajni SF.

Občinski ljudski odbor Celje sporoča žalostno vest, da je preminil
MARTIN PLANKAR
častni mešan mesta Celje
Od pokojnika se bomo poslovili v sredo, dne 17. decembra 1958 ob 15. uri izpred
Okrajnega sindikalnega sveta v Celju, Slandrov trg.
Zasluznega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Občinski ljudski odbor Celje

Mirno in vdano, kot je živel, je v 63. letu po težki
bolezni dotrpela naša ljuba žena, mama, tašča, sestra,
sestrična in teta
ANGELA VIDIC, roj. TEPINA
K poslednjemu počitku jo sprejmemo na radovljiško po-
kopališče v četrtek, dne 18. decembra 1958 ob 15.30.
Radovljiča, Speittal, Ljubljana, Dunaj, Stražišče,
Ljubno, dne 16. decembra 1958.
Zalujoči mož Joško, sinovi Joža z družino, Janez,
Miha, Andrej, sestra Miel, brata Anton in Lojze
z družinami in ostalo sorodstvo

Občinski ljudski odbor Celje sporoča žalostno vest, da je preminil
MARTIN PLANKAR
častni mešan mesta Celje
Od pokojnika se bomo poslovili v sredo, dne 17. decembra 1958 ob 15. uri izpred
Okrajnega sindikalnega sveta v Celju, Slandrov trg.
Zasluznega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Občinski ljudski odbor Celje

Umrl je tovariš
MARTIN PLANKAR
častni član »Svobode« in častni občan mesta Celja
Bil je vztrajen in nezlomljiv bореc za delavske pravice.
Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 17. decembra 1958 ob
15. uri izpred Sindikalnega doma v Celju.
Zvestega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Okrajni svet »Svobod« in prosvetnih društev
Občinski svet »Svobod« in prosvetnih društev
DPD »Svoboda« Celje

GLEDALIŠČA

DRAMA
Sreda, 17. dec. ob 19.30: Brecht:
»Svejk v drugi svetovni vojni«.
Abonma D.
Četrtek, 18. dec. ob 19.30: Cankar:
»Za narodov blagor«. Abonma H.
(V prodaji stojšča.)
Petek, 19. dec. ob 19.30: Majakovski:
»Velika želja«. Abonma Petek po-
poldanski. (V prodaji stojšča.)
Ob 19.30: Osborne: »Ozri se v gne-
vu!«. Abonma ZSJ. (V prodaji sto-
jišča.)

V repertoarju za tekoči teden po-
sebej opozarjamo na premiero zani-
mite in napete mladinske igre S. Mi-
halčkova in M. Klopičeva »Sestero mu-
šketicarjev« v nedeljo, 21. decembra ob
15. uri.
Vstopnice za premiero so že v
prodaji.

OPERA
Sreda, 17. dec. ob 19.30: Donizetti:
»Don Pasquale«. Abonma red F.
Četrtek, 18. dec.: zaprt.
Petek, 19. dec.: zaprt.
Sobota, 20. dec. ob 19.30: Puccini:
»La Bohème«, premiera. Slavnost-
na predstava v počastitev 100-let-
nice rojstva Giacomu Puccinija.
Mezozopranistka Zenaida Paili,
ki bo kot gost pela vlogu Amneris
pri predstavi Verdijeve opere »Aida«
v ponedeljek 22. t. m. v naši Operi,
prihaja v Ljubljano z uspešne tur-
neje v Parizu, v Nemčiji, na Češkem
in Poljskem. Umetnica je stalni gost
v največjih ruskih opernih hišah,
med drugimi tudi v Veliki operi v
Moscvi. Za njeno gostovanje v naši
Operi v ponedeljek 22. bodo vstop-
nice v prodaji od 17. ure dalje danes
v sredo.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pazaža
Sreda, 17. dec. ob 20: Eduardo de Fi-
lippo: »O te prikazni«. Abonma
Mladinski IV.
Četrtek, 18. dec. ob 20: Eduardo de
Filippo: »O te prikazni«. Abonma
Četrtek Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Petek, 19. dec. ob 20: Audry: »Sole-
dad«. Abonma Mladinski I.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pazaža
Sreda, 17. dec. ob 20: Eduardo de Fi-
lippo: »O te prikazni«. Abonma
Mladinski IV.
Četrtek, 18. dec. ob 20: Eduardo de
Filippo: »O te prikazni«. Abonma
Četrtek Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Petek, 19. dec. ob 20: Audry: »Sole-
dad«. Abonma Mladinski I.

VAŽNO OBVESTILO
O SILVESTROVEM KRIZARJENJU
Uspešno nam je, da pri
»Jadriniji«, na Reki
znatno znižamo stroške
Silvestrovske krizarje-
nja z luksuzno molon-
no ladjo »Jugoslavija«.
Nove cene so izredno
ugodne!
Ostale ugodnosti: tu-
ristično posojilo ali pla-
čilo v dveh obrokih,
brezplačno potovanje
otrok od 4 do 14. leta,
izreden popust za otro-
ke od 14. do 18. leta,
odhod iz Ljubljane na Reko z udob-
nimi turističnimi avtobusi ob 18. uri
itd.
Zadnji rok za prijavo: 22. decem-
ber 1958.
Ne zamudite prilike, da ob izred-
no ugodnih pogojih doživite silve-
strovanje, kakršnega se ni bilo pri
nas!
Zahtevajte novi prospekt in po-
drobnejše informacije v naši turisti-
čni poslovalnici v Ljubljani, Mi-
klošičeva c. 17 (tel. 39-645). Pošljite,
ker po 22. decembru prijave ne bomo
mogli več sprejemati!

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 17. dec. ob 20: Br. Nušič: »Go-
rod«. Red C.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE
Ljubljana
Delovne kolektive, množične orga-
nizacije in upraviteljstva šol obvešča-
mo, da bo v času od 23. do 31. decem-
bra letos v okviru praznovanja Novoletne
jelke nastopal s svojim spremstvom
Dedek Mraz. Istočasno bo temu na-
stopu sledila pravljica igra »Janko in
Metka«. Predstave so namenjene de-
lovnim kolektivom, društvenim organi-
zacijam in šolam.

KONCERTI
V petek, 19. t. m. priredi Sloven-
ska filharmonija izredni koncert v
počastitev 80-letnice skladatelja An-
tona Lajovca. Na sporedu so nasled-
nje njegove skladbe: samospevi:
Bujni vetri v polju, Begunka pri zbe-
bi, in Pesem o tiskarju; zbori: Zbe-
leni Jurij (s solistko Zlato Gasper-
šičevo), Kiša, Lan, Pomladni spev.
Večerna pesem in ženski zbor »Gozd-
na samota« s spremljevo orkestra.
Orkester SF pa bo izvajal Adagio in
Pesem jeseni. Solistka je Vilma Bu-
kovčeva, dirigenta pa Božo Leskovic
in Jože Hane. Vstopnice pri dnovni
blagajni SF.

Občinski ljudski odbor Celje sporoča žalostno vest, da je preminil
MARTIN PLANKAR
častni mešan mesta Celje
Od pokojnika se bomo poslovili v sredo, dne 17. decembra 1958 ob 15. uri izpred
Okrajnega sindikalnega sveta v Celju, Slandrov trg.
Zasluznega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Občinski ljudski odbor Celje

Mirno in vdano, kot je živel, je v 63. letu po težki
bolezni dotrpela naša ljuba žena, mama, tašča, sestra,
sestrična in teta
ANGELA VIDIC, roj. TEPINA
K poslednjemu počitku jo sprejmemo na radovljiško po-
kopališče v četrtek, dne 18. decembra 1958 ob 15.30.
Radovljiča, Speittal, Ljubljana, Dunaj, Stražišče,
Ljubno, dne 16. decembra 1958.
Zalujoči mož Joško, sinovi Joža z družino, Janez,
Miha, Andrej, sestra Miel, brata Anton in Lojze
z družinami in ostalo sorodstvo

Občinski ljudski odbor Celje sporoča žalostno vest, da je preminil
MARTIN PLANKAR
častni mešan mesta Celje
Od pokojnika se bomo poslovili v sredo, dne 17. decembra 1958 ob 15. uri izpred
Okrajnega sindikalnega sveta v Celju, Slandrov trg.
Zasluznega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Občinski ljudski odbor Celje

Umrl je tovariš
MARTIN PLANKAR
častni član »Svobode« in častni občan mesta Celja
Bil je vztrajen in nezlomljiv bореc za delavske pravice.
Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 17. decembra 1958 ob
15. uri izpred Sindikalnega doma v Celju.
Zvestega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.
Celje, dne 16. decembra 1958.
Okrajni svet »Svobod« in prosvetnih društev
Občinski svet »Svobod« in prosvetnih društev
DPD »Svoboda« Celje

GLEDALIŠČA

DRAMA
Sreda, 17. dec. ob 19.30: Brecht:
»Svejk v drugi svetovni vojni«.
Abonma D.
Četrtek, 18. dec. ob 19.30: Cankar:
»Za narodov blagor«. Abonma H.
(V prodaji stojšča.)
Petek, 19. dec. ob 19.30: Majakovski:
»Velika želja«. Abonma Petek po-
poldanski. (V prodaji stojšča.)
Ob 19.30: Osborne: »Ozri se v gne-
vu!«. Abonma ZSJ. (V prodaji sto-
jišča.)

V repertoarju za tekoči teden po-
sebej opozarjamo na premiero zani-
mite in napete mladinske igre S. Mi-
halčkova in M. Klopičeva »Sestero mu-
šketicarjev« v nedeljo, 21. decembra ob
15. uri.
Vstopnice za premiero so že v
prodaji.

OPERA
Sreda, 17. dec. ob 19.30: Donizetti:
»Don Pasquale«. Abonma red F.
Četrtek, 18. dec.: zaprt.
Petek, 19. dec.: zaprt.
Sobota, 20. dec. ob 19.30: Puccini:
»La Bohème«, premiera. Slavnost-
na predstava v počastitev 100-let-
nice rojstva Giacomu Puccinija.
Mezozopranistka Zenaida Paili,
ki bo kot gost pela vlogu Amneris
pri predstavi Verdijeve opere »Aida«
v ponedeljek 22. t. m. v naši Operi,
prihaja v Ljubljano z uspešne tur-
neje v Parizu, v Nemčiji, na Češkem
in Poljskem. Umetnica je stalni gost
v največjih ruskih opernih hišah,
med drugimi tudi v Veliki operi v
Moscvi. Za njeno gostovanje v naši
Operi v ponedeljek 22. bodo vstop-
nice v prodaji od 17. ure dalje danes
v sredo.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pazaža
Sreda, 17. dec. ob 20: Eduardo de Fi-
lippo: »O te prikazni«. Abonma
Mladinski IV.
Četrtek, 18. dec. ob 20: Eduardo de
Filippo: »O te prikazni«. Abonma
Četrtek Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Petek, 19. dec. ob 20: Audry: »Sole-
dad«. Abonma Mladinski I.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pazaža
Sreda, 17. dec. ob 20: Eduardo de Fi-
lippo: »O te prikazni«. Abonma
Mladinski IV.
Četrtek, 18. dec. ob 20: Eduardo de
Filippo: »O te prikazni«. Abonma
Četrtek Vstopnice so tudi v pro-
daji.
Petek, 19. dec. ob 20: Audry: »Sole-
dad«. Abonma Mladinski I.

VAŽNO OBVESTILO
O SILVESTROVEM KRIZARJENJU
Uspešno nam je, da pri
»Jadriniji«, na Reki
znatno znižamo stroške
Silvestrovske krizarje-
nja z luksuzno molon-
no ladjo »Jugoslavija«.
Nove cene so izredno
ugodne!
Ostale ugodnosti: tu-
ristično posojilo ali pla-
čilo v dveh obrokih,
brezplačno potovanje
otrok od 4 do 14. leta,
izreden popust za otro-
ke od 14. do 18. leta,
odhod iz Ljubljane na Reko z udob-
nimi turističnimi avtobusi ob 18. uri
itd.
Zadnji rok za prijavo: 22. decem-
ber 1958.
Ne zamudite prilike, da ob izred-
no ugodnih pogojih doživite silve-
strovanje, kakršnega se ni bilo pri
nas!
Zahtevajte novi prospekt in po-
drobnejše informacije v naši turisti-
čni poslovalnici v Ljublj

Alge — vesoljska hrana

Skupina sovjetskih znanstvenikov, ki proučuje probleme v zvezi z vesoljskimi poletji, je prišla do zaključka, da bi vesoljski potniki nemara lahko živeli od alg in mehkužcev. Alge, ki vsebujejo mnogo proteinov, in mehkužce, iz katerih je mogoče pridobiti hranilno masčobo, so laboratorijsko gojili v razmerah, podobnih tistim, ki bi jih bili izpostavljeni potniki in živa bitja v vesolju. Ugotovili so, da bi bilo mogoče gojiti v raketi kakih 200 litrov alg, kar je za enega človeka dovolj hrane za pol leta. Te rastline pa bi v vesoljski ladji hkrati osveževale zrak.

Zadnja leta se strokovnjaki malone vseh področij človeške dejavnosti čedalje bolj zanimajo za vremenske razmere, in sicer

AVTOMATICNE

VREMENSKE POSTAJE

tako iz znanstvenih kakor iz gospodarskih nagibov. Meteorologija je že zdavnaj postala praktična znanost.

Gosta mreža vremensolovnih postaj zahteva precejšnja finančna sredstva in ustrezno osebje. Ker je treba urediti postaje tudi na težko dostopnih področjih sredi visokih planin ali v puščavskem svetu, morajo uresničevalci te zamisli premagovati številne težave. Hkrati s tem narašča spricho naglega gospodarskega razvoja tudi potreba po čedalje večjem številu vremensolovnih opazovalnic. Nič čudnega torej, če so začeli strokovnjaki razmišljati o avtomatičnih vremenskih postajah.

Take naprave zdaj Francozi že industrijsko izdelujejo. Poskusne postaje so se obnesle. V avtomatično meteorološko postajo je treba vgraditi barometer, živorebrni toplomer ter merilce vetra in pa-

davin, dvoje radijskih sprejemnikov in oddajnikov, baterijski akumulator ter mehanično napravo z uro, ki vsake tri ure sproži delovanje vseh potrebnih instrumentov in zbrane podatke brzojavno posreduje zbirnemu središču.

Vremenoslovci tako dobijo nove podatke po osemkrat dnevno. Postaje lahko posredujejo na instrumentih zaznamovane podatke do 1500 km daleč. Instrumenti so zelo natančni, saj na primer toplomer izmeri temperaturo do polovice stopinje natančno. Postaja pošilja podatke po trikrat zapovrstvo, oddaja traja po dve minuti, posledek med posameznimi oddajami pa znaša 40 sekund.

Instalacija avtomatične vremensolovne postaje je sorazmerno preprosta. Po navadi namestijo napravo na vzpetinah, ki so najvišje v svoji okolici. Posamezni instrumenti so v zabojih, povezujejo pa jih kabli.

Take avtomatične meteorološke postaje že nekaj let uporabljajo na Madagaskarju in tudi v Sahari, zadnje čase pa strokovnjaki razmišljajo o izdelavi posebnih vremensolovnih postaj, ki bi se obnesle v polarnem mrazu in ledu.

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

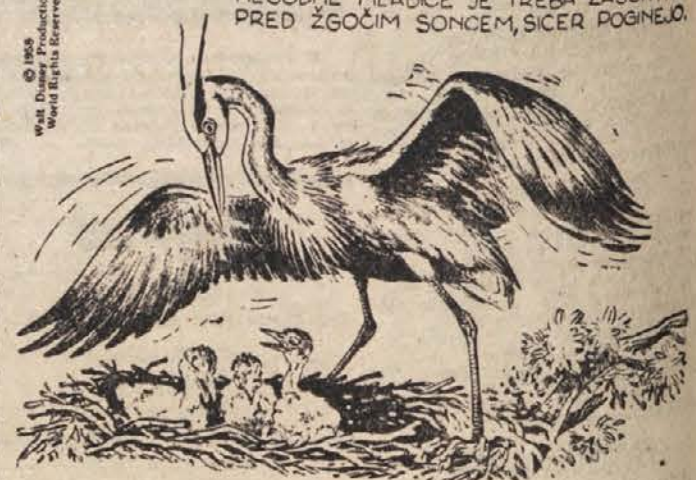
MAMA NAJBOLJE VE

V VROČIH DNEH MORAJO PTICI MISLITI NA HLAD.

NEGODNE MLADIČE JE TREBA ZAŠČITITI PRED ŽGOČIM SONCEM, SICER POGINEJO.

© 1965 Walt Disney Productions
Walt Disney
Walt Disney
Walt Disney

MATI ČADLJA PAHLJA SVOJ ZAROD, KI SE DUŠI V SILNI DRIPEKI.

Ali celine plavajo?

Mnenja nekaterih znanstvenikov: pod kontinenti so bazeni

- Človek je s sodobnimi tehničnimi pripomočki prodrl že v številne skrivnosti narave, vendar so na »zemljevidu« njegovega znanja še velike bele lise, področja, o katerih le malo ve. Eno takih vprašanj: ali je bil naš planet vedno takšen, kakršen je zdaj, ali je na njem že od vsega začetka pet celin, ki jih ločijo oceani, ali so bili obrisi celin, morij in oceanov vedno takšni, kot so zdaj?

Za sedaj še nihče ne ve zanesljivo, z dokazi podprtega odgovora na to vprašanje. Znanstveniki zagovarjajo vrsto različnih, pogosto nasprotujočih si mnenj. Eni trdijo, da je bilo vedno tako; v znanstvenem svetu so znani kot fiksisti, njihovi nasprotniki pa so mobilisti, ki pravijo, da je bil nekoč v svetovnem oceanu en sam kontinent, ki se je sčasoma razcepil in so njegovi deli pod vplivom raznih činiteljev splavali vsak v svojo smer. Oblikovitost zahodnih evropskih in vzhodnih ameriških obal omenjajo mobilisti kot najotipljivejši dokaz za to svojo trditev. Grejo pa še dlje: ti deli so v davnih dneh odpluli vsaksebi, v našem času pa še vedno plavajo.

Nedavno so ugotovili, da je v globini kakih 3000 m pod Avstralijo velikanski vodni bazen, pravcato morje. Nekateri znanstveniki menijo, da so takšni bazeni tudi pod drugimi celinami in da torej kontinenti plavajo. O legendarni Atlantidi, davno izginuli celini, na kateri je baje živel okoli šest milijonov civiliziranih ljudi, zatrjujejo znanstveniki, da je dejansko bila in da so to zvezo med Evropo in Ameriko po neznani katastrofi zagnile oceanske vode.

Predvsem bi bilo treba natančno izmeriti razdalje med celinami in spremljati morebitne spremembe, ki bi šele čez določen čas

dale zanesljive podatke. Znanstveniki so že večkrat merili razdalje med celinami, na primer v

V kalifornijski pomorski ustanovi Marineland imajo celo vrsto atrakcij. Ena takšnih je delfin, ki je zmogel pravih akrobacij, samo da dobi kako slaščico. Seveda ne manjka gledalcev

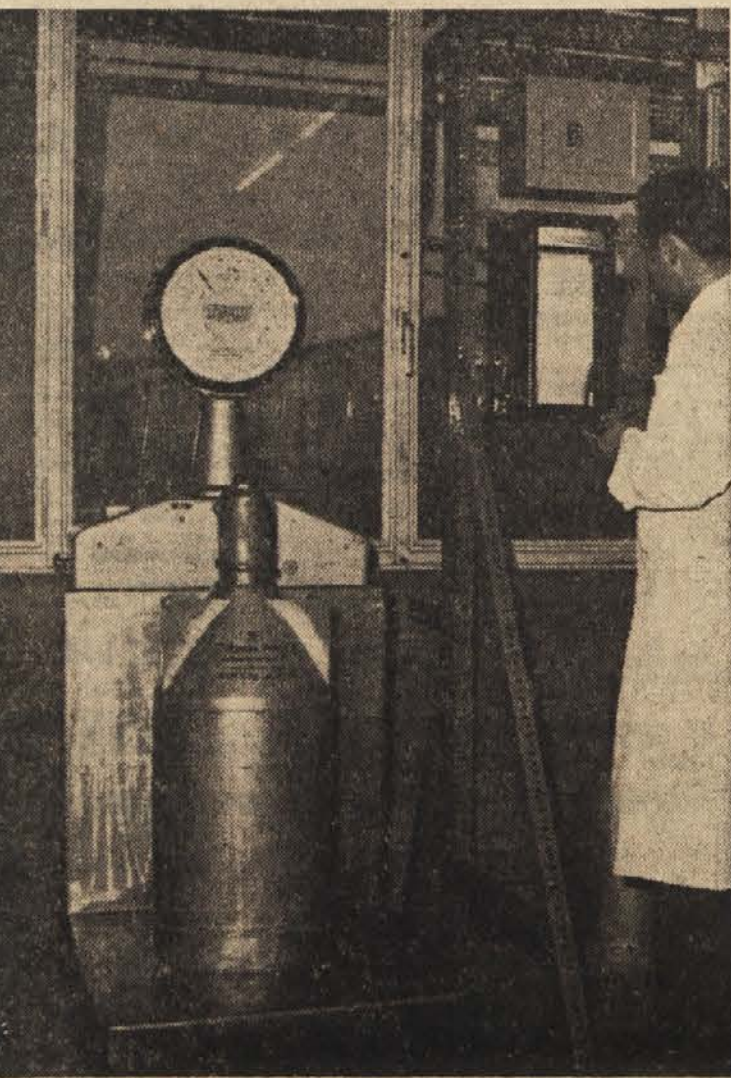
letih 1926 in 1933, vendar niso dobili zaželenih rezultatov. Razdalja med Evropo in Ameriko je izmerjena do 150 m natančno, to pa še ni dovolj, da bi lahko izoblikovali določene zaključke.

Cerprav imajo znanstveniki na razpolago elektronske računске stroje in kremenčeve ure, vso zemeljsko krogljo pa prepreza mreža opazovalnih postaj, še vedno ne morejo doseči tistega, kar bi radi, saj gre pri razdaljah nekaj tisoč kilometrov za centimetrske razlike.

Kako torej odgovoriti na vprašanje, ali se celine oddaljujejo druga od druge? Merili bi lahko edinele ob pomoči umetnih satelitov. Tako bi umetni sateliti posredovali odgovor na to in na številna druga vprašanja, ki zanimajo sodobno znanost. Sledili bi polet satelita, ugotavljali njegov položaj in iz njega fotografirali zemljo, posnetke pa bi televizijski oddajnik posredoval v laboratorije. Ker so znanstveniki doslej izstrelili že več umetnih satelitov v razne namene, si lahko nemara že v bližnji prihodnosti obetamo tudi odgovor na to zanimivo vprašanje.

»Enooki Jack«

Mehiška igralka Pina Pelletier, ki je na odru nastopala v vlogi Anne Frank in kasneje sodelovala pri televiziji, je postala partnerka Marlona Branda v filmu »Enooki Jack«, drami o kolonizaciji Kalifornije.

Pred dnevi so v neki zahodnonemški tovarni pridobili prvo domačo težko vodo. Kakor je znano, potrebujejo to reč kot neke vrste nevtronsko zavoro v jedrskih reaktorjih. Postopek temelji na destilaciji tekočega vodika pri 250 stopinjah mraza. Pri tej nizki temperaturi dobijo težki vodik s čistoto 99,8 odstotka. Posnetek kaže del naprav za proizvodnjo težke vode

Kako so nastali izumi

SKLADATELJ IN IZUMITELJ

Umetniško snovanje glasbenega dela zahteva razen daru in navdiha tudi smisel za novo obliko in izraz, kar je precej podobno tudi novim tehničnim prijemom ali znanstvenim odkritjem. Zgodovina znanosti in tehnike pozna primere, ko so bili priznani umetniki hkrati tudi veliki znanstveniki. Razlika je le v tem, da je ta stran njihove dejavnosti ostala nekako v senci osnovnega poklica. Naj omenimo nekaj primerov.

Nemški pesnik Johann Wolfgang Goethe (1749—1832) je napisal vrsto fizikalnih razprav, ki so precej prispevale k napredku znanosti. Nedavno umrli skladatelj Josip Slavenski je bil navdušen amaterski veslozlovec. Pogosto je izjavljal, da ga opazovanje zvezdnatega neba navdihuje za glasbena dela.

Aleksander Forfirjevič Borodin (1834—1887) je znan po vsem

svetu kot skladatelj opere »Knez Igor« ter vrste simfoničnih in komornih skladb, hkrati pa je bil nadarjen kemik. Ukvarjal se je zlasti z organsko kemijo in je s tega področja napisal 91 razprav, ki so tudi izšle v tisku.

Glasba, ki zahteva skladnost in sintezo, je dala Borodinu kot navdušenemu ljubitelju kemije in slovitemu skladatelju navdih za pomembno odkritje: sintezo in bromiranje organskih kislin. Njegova odkritja so bila dragocena ne le za tisti čas, marveč tudi za nadaljnji razvoj kemije in za sestavo dotlej neznanih kemičnih spojin, med drugim tudi za proizvodnjo sintetičnega kavčuka.

Vse do konca 18. stoletja so kemiki delili snov po njenem izvoru — živalskem, rastlinskem ali rudninskem — na troje skupin, zato so obstajale tudi tri

panoge kemije: rudninska, rastlinska in živalska.

Kemikom nikakor ni šlo od rok, da bi v laboratorijih pridobili iz organskih snovi bolj zapletene spojine, prav tako pa tudi niso znali sintetizirati organskih snovi iz anorganskih spojin ali elementov. Na splošno je veljalo, da zmorejo to reč le živi organizmi. Razvila se je teorija o skrivnostni »živi sili« (vis vitalis), ki sodeluje pri teh procesih, hkrati s tem pa je nastala tudi tako tmenovana vitalistična razlaga kemičnih procesov.

Dela in odkritja vrste kemikov, med njimi tudi Aleksandra Borodina, so eksperimentalno ovrgla vitalistično razlago kemičnih procesov in tako položila temelje organski kemiji. Smisel za glasbeno sintezo je pripravil Borodina tudi do sintetičnih del v kemiji.

Kinidin in kajenje

Neki nemški kemik trdi, da je iznašel novo zdravilo proti kajenju. Ker so filtri nepopolno zaščitno sredstvo in ker je spoznal, da človekova volja pogosto podleže kadilski strasti, je začel dok-

Slab zemljepisec

Ameriški učitelj Elvis Simon najbrž ne bo nikoli več prošil za službo izven domovine, ne da bi poprej dobro pogledal na zemljevid. Pred letom je namreč podpisal pogodbo, da sprejema službo na nekem otoku, o katerem je bil prepričan, da leži v Sredozemskem morju, potem pa je ugotovil, da mora nekam daleč na Tih ocean. Leto dni je preživel na redko naseljenem otoku, pred kratkim pa se je vrnil v domovino.

tor Ettschka iz Marburga raziskovati na farmakološkem področju. Ugotovil je, da lahko človek z uživanjem neškodljivega kinidina, izvlečka iz kinina, postopno zatere kadilsko strast in potrebo po nikotinu ter se nazadnje lahko povsem odreče tobaku. To zdravilo se razlikuje od vseh drugih pripomočkov, ki spreminjajo okus cigarete, in je po vsem videzu eden najbolj posrečenih dosežkov v boju proti kajenju.

Smeh v parlamentu

Norveški parlament je odpravil zakon iz leta 1827, po katerem je prepovedano sodelovanje pri trgovini s sužnji. Poslanci so se smejali: zakon je eden izmed mnogih, ki so jih odpravili zaradi zastarelosti.

V London je prispela na gotovanje ukrajinska folklorna in baletna skupina »Orlik«. Posnetek kaže nekaj njenih članov na pločniku pred Albertovo koncertno dvorano

Sedem kilometrov dolga OGNJENA ČRTA

Hud požar je izbruhnil v Malibu Beachu, naselju filmskih igralcev na pogodbenem področju Santa Monica v Kaliforniji. Prvega dne je zgorelo 25, naslednjega pa še 15 luksuznih vil.

Ognja, ki je izbruhnil v eni izmed hiš, niso mogli omejiti, ker je močan veter, ki je pihal s hitrostjo 60 km na uro, potegnil »svetlo črto«, dolgo 7 km. Ker so vile v

glavnem lesene, so jih naglo obljeli plameni.

»Požar se je širil s takšno hitrostjo, da nismo vedeli, kje naj posežemo vmes. Le reševali smo, kar se je dalo rešiti,« je dejal gasilski poveljnik, ki je prvi dan vodil delo tisoč reševalcev. Med filmskimi imeni, ki so ostala brez razkošnih stanovanj, omenjajo Lewa Ayresa, čigar vila je stala tri milijone dolarjev, v njej pa je bila dragocena zbirka knjig, med drugimi pa je izgubil streho nad glavami tudi komik Bob Hope.

Druga dne je požar upepeli še petnajst vil in skupno opustošil okoli 20 ha zemljišča. Ogenj je uničil tudi vse instalacije, iz gorečega gozda pa so bežale zveri. Gasilce, ki so se borili z ognjem, so varovali oboroženi stražniki, ker so bile zbegane gozdne zveri

nevarne. Proti večeru drugega dne so omejili požar. Po mnenju poklicnih gasilcev je bil hujski odstiga, ki je pred dvema letoma na istem področju uničil 99 poslopij.

Izgube trgovskega ladjevja

Po nedavno objavljenih podatkih je izgubila trgovska mornarica v prvi četrtini letošnjega leta v svetovnem merilu 133 ladij s skupno tonažo 373.988 ton. Stirideset ladij se je potopilo pri nesrečah na morju, nad 90 starih ladij pa so umaknili iz prometa.

Indijanci zahtevajo zaščito

Pravo senzacijo so zbudili štirje indijanski poglavari, ki so se v slikovitih nošah pojavili na washingtonskih ulicah. Na temelju 100 let stare pogodbe so zahtevali zaščito angleške, francoske in španske vlade pred samovoljnim ravnanjem ameriških oblasti, ki so jim po letu 1950 vzele del motovirnega zemljišča na jugu Floride. Na tistem področju živi zdaj nekaj sto seminolskih Indijancev.

Moteli v Evropi

Neka ameriška potovalna družba namerava razpresti po nekaterih evropskih deželah mrežo motelov, nove oblike avtomobilske službe v turizmu, kjer si lahko potniki izposojajo vozila. Baje bodo odprli prve motele v Franciji in Italiji še pred začetkom prihodnje turistične sezone.